

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ครอบครัวกับความพอเพียง เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระความรู้บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีการประมวลและนำเสนอองค์ความรู้และสารสนเทศเกี่ยวกับหลักคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการศึกษารูปแบบหรือตัวอย่างที่ดี (Best Practices) ของการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงในทางปฏิบัติจริง คณะผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาในการศึกษาค้นคว้าออกแบบและประเมินผลการจัดทำเว็บไซต์ของโครงการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามวัตถุประสงค์ของโครงการแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 รูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษาผ่านเว็บไซต์

ตอนที่ 3 ผลการประเมินเว็บไซต์การให้บริการเผยแพร่องค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนต่อไปนี้จะนำเสนอตามลำดับข้างต้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครอบครัว และองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการดำเนินชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกครอบครัวที่มีการใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนทำการประเมินผลการใช้เว็บไซต์ ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันค้นคว้าและคัดสรรข้อมูลในรูปของสื่อประเภทต่าง ๆ ประกอบด้วย

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ตำรา คู่มือ บทความและเอกสารงานวิจัย สื่อ VCD/DVD และแผ่นพับ ดังมีรายชื่อของสื่อต่าง ๆ ดังนี้

หนังสือและตำรา ได้แก่ (1) ตามรอยพระราชปณิธานสู่ความพอเพียง (2) เศรษฐกิจพอเพียงภาคปฏิบัติการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งจังหวัด (3) เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร (4) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสุขมวลชนและการเกษตร (5) เศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาที่ยั่งยืน (6) ตามรอยเท้าพ่อของแผ่นดินด้วยความพอเพียง (7) โครงการทำบุญซีมีพอใช้ให้พ่อคุณ (8) พระเจ้าอยู่หัวกับ

รหัสพัฒนาใหม่ (9) การประชุมทางวิชาการระดับชาติเรื่องเจาะประเด็นเศรษฐกิจพอเพียง: องค์ความรู้จากการวิจัย (10) เศรษฐกิจพอเพียงจากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (11) สมุดบันทึกเศรษฐกิจพอเพียง (12) รู้จักพอเพียงรู้จักความสุข (13) ตามรอยพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่ (14) MODEL การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” (15) โครงการพระราชดำริกับการสร้างสุขภาพ (16) คู่มือการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชน ปี 2541 และทฤษฎีใหม่ (17) สมุดบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน (18) การขยายผลองค์ความรู้ ปราชญ์ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ปี 2550 (19) ชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ (20) แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

บทความและงานวิจัย ได้แก่ (1) การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (2) เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย (3) คู่มือกรมราชทัณฑ์องค์กรแห่งความพอเพียง (4) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย (5) ปรัชญาการอนุรักษ์ : เศรษฐกิจพอเพียง

แผ่นพับ ได้แก่ (1) รู้จักใช้รู้จักเก็บ (2) นครุงเทพชีวิตมั่นคง

1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

ตารางที่ 4.1 รายชื่อเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อเว็บไซต์	แหล่งที่มา
http://www.bma.go.th/save/	ศูนย์ส่งเสริมการบริหารเงินออม กรุงเทพมหานคร
http://www.bma.go.th/health/	สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
http://www.moe.go.th	กระทรวงศึกษาธิการ
http://www.gotoknow.org	สำนักพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาและกิจการพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ
http://cse.nida.ac.th	ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
http://www.maoc.go.th	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
http://www.moac.go.th/builder/sfce	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
http://www.cad.go.th	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
http://www.nesdb.go.th	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
http://www.doae.go.th	กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ชื่อเว็บไซต์	แหล่งที่มา
http://www.moph.go.th	กระทรวงสาธารณสุข
http://www.cdd.go.th	กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
http://www.cdd.go.th/economic	กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
http://www.dopa.go.th	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
http://www.pppvillage.com	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
http://www.thailocaladmin.go.th	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
http://www.m-culture.go.th	กระทรวงวัฒนธรรมแห่งชาติ

1.3 สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ สื่อ VCD/DVD (1) เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร (2) 60 ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุขประชาชาษฎ์ (3) พอเพียง...ตามแนวคิดของพ่อ (4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 (5) การศึกษาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สทศ.)

1.4 เรื่องราวชีวิตครอบครัว เป็นข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกครอบครัวแบบพอเพียง ซึ่งเป็นครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณ “ผู้นำการดำรงชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น” ตามโครงการหมรรวมการเรียนรู้ :เครือข่ายหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข” ประจำปี 2550 จัดขึ้นโดย สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยเป็นครอบครัวในพื้นที่จังหวัดภาคกลางตอนล่าง จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี และลพบุรี รวมทั้งสิ้น 24 ครอบครัว ดังนี้

1.4.1 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นายทศพัทธ์ พงษ์นิม อยู่บ้านเลขที่ 9/10 หมู่ 9 ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อายุ 38 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำอาชีพอิสระรับซ่อมและสอนคอมพิวเตอร์ รับผิดชอบร้านค้าเพื่อการเกษตร และปลูกบัวใบ เป็นอาชีพเสริม มีสมาชิกครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกัน 4 คน คือ มารดาอายุ 62 ปี น้องสาว และคุณยาย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ปฏิบัติตนตามศีล 5 ไม่ว่าจะทำอะไร ประโยชน์ที่ได้รับต้องได้ทั้งตัวเราและคนรอบข้าง มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกงใคร สร้างสรรค์แต่ความดี ไม่สร้างกรรมติดตัว มีน้อยใช้น้อย ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวเป็นประจำ

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มารดาออมเงินโดยใส่กระปุกออมสินรูปหมู ไม้ กระต่าย เพื่อเอาไว้ในยามขาดสน (กระปุกหมูออมสินเก็บเงินได้ทันสุด) และมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นประจำ

2) นายจ่านงค์ ดิษม อยู่บ้านเลขที่ 50/2 หมู่ 9 ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อายุ 62 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากโรงเรียนช่างกลปทุมวัน สถานภาพสมรส ภรรยาเสียชีวิตแล้ว ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมปลูกไม้ดอกไม้ประดับและบัวกระถางขาย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ใช้ชีวิตอยู่แบบเรียบง่ายพอเพียง รู้จักประหยัด อุดม ซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเป็นระบบ และจัดทำบัญชีครัวเรือนรายรับ-รายจ่ายแยกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าไม้ดอกไม้ประดับ และค่าใช้จ่ายส่วนตัว เงินที่ได้มาส่วนใหญ่จะออมโดยฝากธนาคาร

3) นายสุเทพ ปรีเสม อยู่บ้านเลขที่ 7/3 หมู่ 9 ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อายุ 63 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นประธานกลุ่มขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ประธานโครงการหมู่บ้าน ไม้ดอกไม้ประดับและสวนเกษตร ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ประธานร้านค้าชุมชน และได้รับเลือกจากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นครอบครัวตัวอย่างในการใช้ชีวิตแบบพอเพียง คุณสุเทพมีอาชีพปลูกไม้ดอกไม้ประดับขาย โดยเฉพาะดอกชวนชมและพวกไม้มงคล เช่น อะโคนิมาร์ และมีสวนไม้ผล ได้แก่ มะพร้าว น้ำหอม มะม่วงสามฤดู เป็นต้น

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ การอยู่กินฉันท์สามีภรรยา ไม่ทำร้ายจิตใจซึ่งกันและกัน ไม่เบียดเบียนคนอื่น รักษาศีล 5 ยึดหลักการใช้จ่ายพอประมาณแก่ฐานะ นอกจากนั้นยังได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรกลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ โดยจัดทำเป็นร้านค้าของกลุ่มเพื่อให้กลุ่มมีรายได้เพิ่ม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการแบ่งเงินเป็น 2 ส่วน คือ รายได้จะเก็บไว้ครึ่งหนึ่งและใช้จ่ายครึ่งหนึ่ง และให้ความสำคัญกับการออมเพื่อว่าเวลาเดือดร้อนจะได้ไม่ต้องไปกู้ยืมใคร การทำสวนก็ทำกันเองไม่ต้องจ้างแรงงาน

1.4.2 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นายออด ดอนพิกุล อยู่บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาแดง อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี อายุ 67 ปี สถานภาพสมรสภรรยาอายุ 57 ปี มีบุตรด้วยกัน 3 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นประธานกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัล

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมจึงปลูกผักสวนครัวใส่กระถาง แต่จะเจาะรูกระถางให้รากทะลุลงดิน เช่น พัก แพง นอกจากนั้นได้คิดวิธีการทำให้น้ำจากครัวเรือนสะอาดก่อนไหลลงสู่แม่น้ำ โดยทำเป็นถังดักไขมันไว้ใต้ถุนบ้าน และมีเตาเผาขยะรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ หลีกเลียงอบายมุขทุกประเภท ให้ความรักและยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทย มีความรักความเข้าใจให้เกิดมิตรรยา ซึ่งดูแลสมาชิกครอบครัวให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและช่วยประกอบอาชีพหารายได้อีกทางหนึ่ง

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ

2) นางเรวดี นาคโต อยู่บ้านเลขที่ 57/2 ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี อายุ 44 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าและทำสวน สามีอายุ 45 ปี จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีอาชีพรับจ้างและทำสวน บริเวณบ้านปลูกผักสวนครัวและผักปลอดสารพิษ ได้แก่ ค่ะน้ำ ผักบั้งจีน ผักโขมจีน ถั่วฝักยาว มะเขือ พริก วิธีการปลูกมีทั้งปลูกในมุ้งและนอกมุ้ง และปลูกไม้ผล เช่น กล้วย ฝรั่ง และสมุนไพรร่างต่าง ๆ เป็นต้น โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพปุ๋ยหมักอินทรีย์ ซึ่งผักและผลไม้ที่ปลูกจะนำมารับประทานเอง และแบ่งปันให้กับเพื่อนบ้าน ส่วนที่เหลือก็นำไปขาย นอกจากนี้ ยังมีบทบาทเป็นผู้นำรวมกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกรบางสิงห์พัฒนา ทำน้ำพริก ปลาร้าผัด น้ำพริกเผา น้ำพริกปลาข่าง และทำแชมพูสมุนไพรรดดอกอัญชัน ว่านหางจระเข้ วัตถุประสงค์ที่ใช้มีในชุมชนผลิตไว้ใช้เองและจำหน่ายเป็นรายได้เสริมแก่ครอบครัว

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ยึดหลักประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยและอดออม ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน ยึดทางสายกลาง พออยู่พอกิน ไม่เบียดเบียนใคร แบ่งปันให้ผู้ด้อยโอกาสเสมอ ทำบุญอย่างสม่ำเสมอ ดำรงชีวิตอย่างรอบคอบ มีสติ มีการวางแผนการทำงานอย่างมีขั้นตอน ไม่มากไปหรือน้อยไป ตรงต่อเวลา พุดจริงไม่โกหกครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและอบอุ่น

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายครัวเรือน และมีการออมเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีที่มีความจำเป็น รู้จักเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย

3) นางสุวรรณิ นทีกุลเจริญ อยู่บ้านเลขที่ 111/11 หมู่ 2 ถนนปทุมธานี อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี อายุ 39 ปี กำลังศึกษาปริญญาเอกด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มหาวิทยาลัยปทุมธานี ทำงานเป็นที่ปรึกษาด้านคุณภาพตามระบบ ISO ให้แก่บริษัทและเคยเป็นกรรมการของสถานพินิจเด็กและเยาวชนของจังหวัดสุพรรณบุรี สามีอายุ 39 ปี กำลังเรียนระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีอาชีพรับเหมาก่อสร้าง มีบุตรสาว 3 คน

และกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 15 ปี มัธยมศึกษาปีที่ 2 (อายุ 13 ปี) และประถมศึกษาปีที่ 6 (อายุ 10 ปี) ตามลำดับ

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ มีความมุ่งมั่นเมื่อตั้งใจที่จะทำอะไรแล้วต้องทำให้ดีที่สุด ไม่โกหก รวมทั้งให้ความสำคัญกับการศึกษา ความซื่อสัตย์ ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท และอดออม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวเมื่อมีรายได้เข้ามาจะเก็บเงินออมไว้ก่อน 20% แล้วจึงนำไปใช้อย่างอื่น เช่น ผ่อนบ้าน ผ่อนรถ และค่าใช้จ่ายประจำวัน โดยให้ความสำคัญในการออมเงินมาก และยังฝึกให้ลูก ๆ รู้จักออมเงินจากค่าขนมที่เหลือ

1.4.3 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นางอำพัน เสือจำศีล อยู่บ้านเลขที่ 28/1 อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อายุ 60 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้ใหญ่บ้านสตรีนักต่อสู้ชีวิตที่ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและการถูกดูแคลน ชีวิตในวัยเด็กยากจนข้นแค้นเพราะพ่อแม่มีบุตรถึง 12 คน โดยทำสวนผักเป็นอาชีพ จึงได้เรียนรู้วิธีการทำสวนผักจากพ่อแม่มีความประหยัด รู้จักเก็บรู้จักใช้มาตั้งแต่เด็ก มีสมาชิกครอบครัว 4 คน ได้แก่ สามีและบุตร 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน บุตรชายคนโตอายุ 40 ปี จบการศึกษาด้านวิศวกรรมไฟฟ้า จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม บุตรชายคนที่ 2 อายุ 39 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญาที่โรงเรียนเซ็นจอร์น และบุตรสาวคนสุดท้องอายุ 33 ปี อาชีพหลักของครอบครัวคือปลูกผักบุงขาย ซึ่งสามารถเก็บขายได้ตลอดปี

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ขยัน มานะ อดทน ซื่อสัตย์ ใช้ชีวิตแบบประหยัด มีน้อยใช้น้อย รู้จักใช้รู้จักจ่าย ไม่คดโกงใครและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย การลงทุนอย่างละเอียด มีการออมเงินโดยใส่ปี๊บขนม วันละ 70-80 บาท

2) นายประวิทย์ อรรถวิเวก อยู่บ้านเลขที่ 32 หมู่ 5 ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อายุ 61 ปี สถานภาพสมรส เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณอายุราชการ คือ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเกษียณก่อนกำหนดเมื่อปี พ.ศ. 2547 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสมาชิกครอบครัว 3 คน ได้แก่ ภรรยาและบุตร 2 คน บุตรคนโตเป็นหญิงกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโททางด้านวิทยาศาสตร์การอาหาร ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และทำงานแล้วในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนบุตรคนที่สองเป็นชาย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีครอบครัวแล้ว ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวอยู่ในตัวเมืองอยุธยา

หลังเกษียณอายุได้ยึดอาชีพเกษตรกร ได้ศึกษาและเรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์ ปลูกพืช สารชีวภาพแทนสารเคมี ทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน คือ ปลูกบ้านไม้ทรงไทยหลังเล็กอยู่บนบ่อเลี้ยงปลา ได้ถนุบ้านทำเป็นกระชังเลี้ยงปลาน้ำจืดต่าง ๆ เช่น ปลา ทับทิม ปลาสาวย ในร่องส่วนเลี้ยงปลา ปลูกแรด เป็นต้น ปลูกผักสวนครัว เช่น ข้าวโพด ถั่วเขียว แฟง คื่นช่าย กวางตุ้ง และพริก และสวนผลไม้ เช่น ฝรั่ง ส้มโอ มะละกอ มะพร้าว กล้วยน้ำว้า เป็นต้น ใช้แรงงานคนในครอบครัวเป็นหลัก โดยยึดหลักว่าปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เหลือจากกิน ก็แจกจ่ายและขายในราคาที่เป็นธรรมให้กับชาวบ้าน เป็นการแบ่งปันซึ่งกันและกัน

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ยึดหลักเดินทางสายกลาง ความพอเพียง ความพอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกัน ยึดหลักพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข มีความขยัน อดทน เอื้ออาทรกันในครอบครัว และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวยึดหลักการประหยัดคอดออมไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น มีการทำบัญชีครัวเรือน จัดบันทึกรายรับรายจ่ายแต่ละวัน มีการวางแผน โดยแบ่งการใช้จ่ายเงินเป็น 2 ส่วน คือ รายรับ-รายจ่าย ของครอบครัวในเรื่องการกิน-การใช้และอีกส่วนเป็นการลงทุนประกอบอาชีพ

3) นายบุญเริ่ม โกมุติบาล อยู่บ้านเลขที่ 6 หมู่ 1 ตำบลบ้านแปง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อายุ 68 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำอาชีพก้าวหน้า เคยทำงานสังกัดกรมพัฒนาที่ดินในตำแหน่งลูกจ้างประจำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 และเกษียณอายุในปี 2543 ปัจจุบันเป็นผู้นำชุมชนของตำบล ประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ หมอดินอาสา และประมงหมู่บ้าน เป็นครอบครัวเกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีแปลงปลูกผักสวนครัว เช่น พริก ผักหวาน มะเขือยาว ตะไคร้ ปลูกไม้ผล เช่น ลองกอง มังคุด สับปะรด ลำไย มะม่วง กล้วยหอมทอง เป็นต้น และปลูกบอนสีพันธุ์ต่าง ๆ ไว้ขาย มีการขุดบ่อดินเลี้ยงปลาแบบธรรมชาติ โดยใช้ดินผักผลไม้ที่สุกงอมในสวนมาหมักทำปุ๋ยชีวภาพเป็นอาหารปลาและเลี้ยงเป็ดไก่ด้วย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันอย่างไว้ซึ่งกันและกัน ไม่ขัดแย้งกัน ประหยัด คอดออมไม่มีหนี้สิน มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อแผ่ผู้อื่นและทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เงินที่ได้จากการค้าขายส่วนใหญ่ จะเก็บไว้ เน้นเรื่องการออม ส่วนค่าใช้จ่ายประจำวัน เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าอาหารจะใช้เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น

1.4.4 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นางสาวบุญรังษิ อยู่บ้านเลขที่ 18/4 หมู่ 2 ตำบลบ้านแห จังหวัดอ่างทอง อายุ 55 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลักคือทำสวน อาชีพเสริมคือ จักสานกระดัง เป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มจักสานบ้านแห ที่บ้านคุณป้าทำน้ำยาซักผ้า น้ำยาล้างจานใช้เอง ปลูกผักกินเอง เลี้ยงปลา

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ มีมานะอดทนไม่ย่อท้อก็จะมีความสำเร็จรุ่งเรือง ช่วยกันทำมาหากิน ขยัน

การจัดการรายรับรายจ่ายของครอบครัว มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย มีการออมเงินฝากธนาคาร จากการขายผักและกระดัง

2) นางละออ เชิดฉาย อยู่บ้านเลขที่ 58/1 หมู่ 2 ตำบลบ้านแห อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง อายุ 53 ปี สถานภาพเป็นหม้าย จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน เสียชีวิตหลังจากการแต่งงานไม่นานนักเนื่องจากถูกงูพิษกัด มีลูกสาว 2 คน อาชีพหลักเป็นเกษตรกร ปลูกผักสวนครัว ปลอดสารพิษ เช่น คะน้า พริกสด กระเพรา ตะไคร้ เป็นต้น และสวนผลไม้ มะม่วง ละครุด เป็นต้น สำหรับขายและมีบ่อเลี้ยงปลาสำหรับเป็นแหล่งอาหารหลักของสมาชิกในบ้าน

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ประหยัดอดออม ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและหารายได้เสริม ชื่อสัตย์ มีสัมมาอาชีพ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการทำบัญชีรับรายจ่ายครัวเรือน เงินที่ได้จากลูกสาวและขายผักส่วนใหญ่จะเก็บออมไว้ที่ธนาคาร ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีบ้างเป็นค่าอาหารและค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ

3) นางนงนุช คำคง อยู่บ้านเลขที่ 55/2 หมู่ 2 ตำบลบ้านแห อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง อายุ 57 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านระดับประเทศ ประธาน OTOP ระดับตำบล และอาสาสมัครคุมประพฤติจนได้รับคัดเลือก เป็นครอบครัวเกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยแบ่งแปลงนาเป็น 2 แปลง เป็นสวนไผ่และสวนมะพร้าวน้ำหอม ทำเป็นแปลงเกษตรอินทรีย์ไม่ใช้สารเคมี นอกจากนั้น ยังขุดบ่อเลี้ยงปลาและทำโรงเพาะเห็ด เป็นการผลิตอาหารไว้กินเอง นอกจากนั้นยังมีการทำของใช้ที่จำเป็น เช่น ยาสีฟัน น้ำยาสระผม น้ำยาซักผ้า น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม สารไล่แมลงและน้ำหมักชีวภาพที่ทำจากเศษใบไม้ ใบหญ้าที่ร่วง เป็นการลดค่าใช้จ่ายของครอบครัว หลังจากผลิตอาหารและของใช้จนมีเหลือเก็บเหลือใช้ในครอบครัวแล้วก็นำผลิตผลออกขายโดยจัดตั้งร้านค้าชุมชน เป็นร้านค้าเศรษฐกิจพอเพียง “เพื่อนพึ่งภา

ยามยาก” ให้กลุ่มสมาชิกนำผลิตผลของตนมาขายเป็นรายได้ หรือเอาสินค้าที่มีมาแลกเปลี่ยนกัน เป็นการแบ่งกันกินแบ่งกันใช้โดยไม่คิดมูลค่าเป็นการเอื้อเฟื้อกันในหมู่บ้าน

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ การอบรมขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดี ซื่อสัตย์ และทำอะไรต้องจริงจัง ทำให้ดีที่สุดเท่าที่ทำได้

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว ยึดหลักประหยัด อะไรไม่จำเป็นจะไม่ซื้อ ถ้ามีรายได้เหลือก็จะเก็บออม และมีการตกลงกันว่าออมวันละบาทและทุกวันที่ 9 ของเดือนและมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

1.4.5 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นายช้อย ปานทอง อยู่บ้านเลขที่ 42 หมู่ 1 ตำบลคอตราช อำเภอบ้านบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี อายุ 74 ปี สถานภาพสมรส ภรรยาเสียชีวิต มีบุตร 2 คน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริการจัดการภายในครอบครัวเป็นอย่างดี มีอาชีพหลักทำนา ทำสวนสมุนไพร สวนครัว เป็นอาชีพเสริม ขายปลาบั้ง และทำถ่านใช้เองและขาย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ สร้างแต่ความดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับบอขายมุขทุกประเภท จะรับประทานอาหารร่วมกันตอนเย็นทุกวัน เพื่อใช้เวลานี้คุยปรึกษาและอบรมสั่งสอนลูกหลาน และถือหลักว่าทำอะไรก็ตามต้องคิดก่อนทำ อย่าทำก่อนคิดจะได้ไม่เกิดการผิดพลาด

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการออมเงินทุกเดือนกับสมาชิกออมเงินกลุ่มสัจจะ โดยมีการแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วน คือ ออมเงินหนึ่งส่วนใช้จ่ายสามส่วน

2) นายสุภาพ คชสาร อยู่บ้านเลขที่ 15/1 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองทราย อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี อายุ 43 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้ใหญ่วัย 37 ปี จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีอาชีพเกษตรกร เช่นกัน และทำหน้าที่เป็นเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองทรายด้วย มีบุตร 2 คน เป็นหญิง 1 คน และชาย 1 คน บุตรสาวคนโตกำลังเรียนอยู่ที่ 2 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ บุตรชายคนเล็ก กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมีหลานสาวอาศัยอยู่ด้วยอีก 1 คน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครอบครัวของผู้ใหญ่สุภาพมีอาชีพหลักในการทำนาและมีรถตัดดินไถรับจ้าง 1 คัน เป็นอาชีพเสริม บริเวณบ้านปลูกพืชผักสวนครัว เช่น มะเขือ ถั่วฝักยาว คะน้า พริก กระเพรา โหระพา เป็นต้น มีสวนผลไม้ เช่น กัลยัม มะม่วงและขนุน เป็นต้น การเลี้ยงปลาไว้บริโภคในครัวเรือน รวมทั้งเลี้ยงเป็ดไว้กินไข่และเผาถ่านไว้ใช้เอง

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับบอขายมุข ฟังพาดตนเองเอื้ออาทร และแบ่งปันให้แก่เพื่อนบ้าน ทั้งของกินและของใช้ ไม่ว่าจะทำอะไรต้องคิดถึงวันข้างหน้าว่าทำวันนี้แล้วมันจะเหลือสำหรับวันพรุ่งนี้หรือไม่ ต้องอดทน ขยัน และประหยัด

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ เพราะมีประโยชน์ในการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและทำให้เกิดการยั้งคิดก่อนจะตัดสินใจซื้อสิ่งใด และเน้นในเรื่องการออมเป็นสิ่งสำคัญ

3) นายบุญเยี่ยม ก้อนเงิน อยู่บ้านเลขที่ 38 หมู่ 4 ตำบลคอทราย อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี อายุ 48 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นประธานกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน และตัวแทนเกษตรกร ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะมีเพียง 2 คน ภรรยา อายุ 47 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 7 และมีบุตรคนเดียวเป็นชายอายุ 19 ปี กำลังเรียนประโยควิชาชีพชั้นสูงอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี ครอบครัวเกษตรกรทำเกษตรแบบผสมผสาน คือ ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น มะนาว มะเขือ ตะไคร้ ถั่วฝักยาว เป็นต้น ทำสวนผลไม้ เช่น ฝรั่ง กล้วย มะม่วง กล้วย มะละกอ เป็นต้น และมีการขุดบ่อปลา การทำนาทำสวนทุกอย่าง สมาชิกในครอบครัวจะช่วยกันทำงานเป็นการลดค่าใช้จ่าย อาหารการกินของครอบครัวก็จะได้จากพืชผักที่ปลูกไว้และปลาในบ่อจะใช้หว่านแหและเก็บมาแกงพอกินเท่านั้น

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว ต้องมีความขยัน ประหยัด อุดหนุนหาเป็นใช้เป็น เก็บเป็นกินเป็น ต้องใช้ให้ถูกหลัก มิมิตรไมตรี รักใคร่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้าน

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว คือ ต้องช่วยกันคิด คิดอะไรได้ก็ตั้งทำเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม จะได้อะไรไม่ต้องไปกู้ยืมใคร เงินส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนและการเก็บออมทั้งหมด

1.4.6 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดชัยนาท จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นายจรัส เพ็ชรอำไพ อายุ 40 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพหลักคือก่อสร้าง ส่วนอาชีพเสริมคือปลูกผักหมุนเวียนขาย เช่น คื่นช่าย กวางตุ้ง มะเขือ กระเพรา โหระพา เป็นต้น เป็นผู้ประสานพลังแผ่นดินของชุมชน และได้รับรางวัลชนะเลิศดีเด่นเรื่องยาเสพติด และ อสม.ดีเด่น ส่วนนางวรรณ เพ็ชรอำไพ ภรรยา อายุ 38 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีอาชีพทำสวนอย่างเดียว มีบุตรด้วยกัน 2 คน บุตรคนโตเป็นชาย อายุ 22 ปี จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครอบครัวแล้ว ส่วนบุตรคนเล็กเป็นผู้หญิงกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นครอบครัวที่เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมหรือชุมชน โดยให้ที่ดินของตนเองเป็นทางผ่านทำประปาหมู่บ้าน เพื่อให้ชุมชนได้มีน้ำประปาใช้อย่างพอเพียง

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ พึ่งตนเองไม่หวังบุญวาสนา เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว ได้ทำสมุดบัญชีรายรับรายจ่ายของครอบครัวและออมเงินกับออมทรัพย์ของชุมชน

2) นายชะลอ รักษาวังสันต์ อยู่บ้านเลขที่ 230/1 หมู่ 6 ตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท อายุ 41 ปี สถานภาพสมรส เป็นผู้ใหญ่นบ้าน จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทางด้านการเกษตร มีอาชีพเกษตรกร ภรรยาอายุ 40 ปี จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางด้านการเกษตรเช่นเดียวกัน มีอาชีพค้าขาย โดยนำพืชผักผลไม้จากสวนไปขายในตลาด มีบุตร 3 คน เป็นหญิงทั้งหมด กำลังเรียนอยู่ทั้ง 3 คนในระดับ ปวส. ปวช. และมัธยมศึกษาปีที่ 1 บริเวณบ้านมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นสวน ๆ สำหรับปลูกพืชผักสวนครัว เช่น กะเพรา มะกรูด ตะไคร้ ใบยอ โหระพา เป็นต้น และปลูกผลไม้ เช่น กระท้อน มะละกอ เป็นต้นรวมทั้งมีการเลี้ยงปลาสาวย ตะเพียน และปลาแรดไว้กินและขายด้วย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ยึดหลักความซื่อสัตย์ ช่วยเหลือผู้อื่น ตามความสามารถของตน ประหยัดอดออม ถือสิด 5 เข้าวัดทำบุญอยู่เสมอ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว จะมีการออมเงินโดยฝากธนาคาร ทุก ๆ เดือนและซื้อสลากออมทรัพย์

3) นายพยุง สงพูล อยู่บ้านเลขที่ 226 หมู่ 6 ตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท อายุ 61 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ระดับประเทศ เจ้าของสวนลิ้นจี่พยุงขวัญ ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดชัยนาท เป็นศูนย์ถ่ายทอดลิ้นจี่พยุงขวัญ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเชิงเกษตรของตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท นอกจากนั้นยังดำรงตำแหน่งเป็นประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพของเกษตรกร หมู่ที่ 6 ประธานศูนย์เครือข่ายเกษตรกร คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจน ประธานที่ปรึกษากลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ และได้รับเลือกเป็นเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด 3 ปี เป็นผู้อุทิศตนทำประโยชน์แก่สังคม ภรรยาอายุ 57 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 แต่งงานกันมา 37 ปี มีบุตร 2 คน บุตรคนโตเป็นชาย อายุ 36 ปี บุตรคนเล็กเป็นหญิง อายุ 32 ปี แต่งงานมีครอบครัวแล้วทั้งคู่ ปัจจุบันครอบครัวมีนาข้าว 10 ไร่ และทำนาสวน 10 ไร่ เป็นสวนลิ้นจี่ มะพร้าว น้ำหอม มะม่วง พุทราและไผ่หวาน ส่วนที่เหลือ 3 ไร่ขุดเป็นบ่อปลาและปลูกพืชผักสวนครัวรอบ ๆ บ่อน้ำขนาดใหญ่ มีการเลี้ยงปลานิลไว้ขายด้วย นอกจากนี้ได้แบ่งปันความรู้ด้านอาชีพแก่ชุมชนโดยจัดทำสถานที่สำหรับเป็นศูนย์เรียนรู้ที่ศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเชิงเกษตรกร ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกลิ้นจี่โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ต้องซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน มีความจริงใจไม่โกหกกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน มีการปรึกษาหารือกัน จะทำให้ครอบครัวอบอุ่น ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงสมถะและดำรงตนเป็นคนดีมีความเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายครัวเรือน และมีการแบ่งเงินเป็น 2 ส่วน คือ เงินใช้ในการลงทุน และเงินใช้ในยามฉุกเฉิน

1.4.7 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดสระบุรี จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นายเจริญ ผัดแก้ว อยู่บ้านเลขที่ 53/1 หมู่ 6 ตำบลบ้านไร่ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี อายุ 48 ปี สถานภาพสมรส ภรรยาอายุ 41 ปี ทั้งสองจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เหมือนกัน แต่งงานกันตอนอายุ 28 ปี มีอาชีพรับจ้างปลูกเห็ด รายได้วันละ 160 บาท และทำเห็ดโคนขายด้วย มีบุตรสาวคนเดียว จบ ปวช. ด้านบัญชี ทำงานในโรงงาน แต่งงานมีครอบครัวแล้ว และมีบุตร 1 คน อายุ 2 ปี บริเวณบ้านปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษไว้กินเอง เช่น มะนาว พริก โหระพา กระเพรา เป็นต้น และทำกับข้าวทานเอง ไม่ซื้อกับข้าวนอกบ้าน

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ความซื่อสัตย์ ให้ทำแต่สิ่งที่ดี มีความขยัน อดทน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัวและพึ่งตนเองได้

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว จะแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ (1) ออมเก็บ ธกส. เดือนละ 200 บาท (2) ส่งให้แม่ของคุณอำนาจ (3) เอาไว้ลงทุนทำเห็ด และ(4) เป็นค่าจ่ายในบ้าน

2) นายสมบัติ ขุนทอง อยู่ที่บ้านเลขที่ 117 หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อายุ 65 ปี สถานภาพสมรส เป็นข้าราชการบำนาญกระทรวงศึกษาธิการ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการศึกษาศาสตร์ ภรรยาอายุ 60 ปี อาชีพเกษตรกร มีบุตร 2 คน บุตรสาวอาศัยอยู่กับอาจารย์สมบัติ 1 คน ทำงานบริษัท และมีหลานๆ ที่อาศัยอยู่ด้วย 5 คน ทำงานแล้ว 3 คน เป็นพนักงานบริษัท 2 คน และพนักงานรัฐวิสาหกิจ 1 คน และกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษา 1 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1 คน หลังจากเกษียณอายุราชการแล้วจึงหันมาประกอบอาชีพเกษตรกร ปลูกพืชผักสวนครัวและผลไม้ไว้กินและขาย โดยเฉพาะมะละกอ กระเพรา นอกจากนั้นยังเลี้ยงเป็ด ไก่ และเพาะพันธุ์ปลาขายอีกด้วย

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ใช้อย่างประหยัด ไม่ว่าจะทำอะไรต้องไตร่ตรอง คิดให้ดีเสียก่อนว่าผลกลับมาจะดีหรือไม่ดีอย่างไร มีการวางแผนและประเมินผลลด ละ เลิก อบายมุขต่าง ๆ รักษาศีล 5 และมีการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของครอบครัว มีความเอื้ออาทรอยู่ร่วมกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ มีการพูดคุยปรึกษากัน และยังมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการแบ่งรายรับเป็นสัดส่วน ส่วนแรกไว้ใช้จ่ายในครอบครัว ส่วนที่ 2 ใช้จ่ายสำหรับการศึกษาของหลาน ส่วนที่ 3 ไว้ทำบุญ และส่วนสุดท้ายเก็บออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น นอกจากนั้นอาจารย์สมบัติมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อจะ ได้รู้ว่ามีการใช้จ่ายอะไรบ้าง ควรลดค่าใช้จ่ายส่วนใดบ้างและมีการวางแผนคุ้มครองประกันชีวิต

3) นายชนวัฒน์ สุกดิบ อยู่บ้านเลขที่ 8 หมู่ 5 ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี อายุ 38 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำลังเรียนต่อระดับปริญญาตรีสาขารัฐศาสตร์ ปัจจุบันเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตำแหน่งเลขานุการวัฒนธรรมตำบลหนองปลาไหล ประธานกลุ่มเพาะเลี้ยงเห็ด ตำบลหนองปลาไหล ประธาน อสม. หนองปลาไหล และเหรียญกอกทุนหมู่บ้าน มีภรรยาอายุ 37 ปี จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำลังเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำงานบริษัท และเป็น อสม. ทั้งคู่ไม่มีบุตรด้วยกัน ครอบครัวมีอาชีพเป็นเกษตรกรทำนาและทำสวนมีความรู้ เรื่องการเพาะเห็ดเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเห็ดขอนกับเห็ดหอมส่งขายที่ตลาดไท/คลองเตย มีการปลูกพืชสวนครัวไว้รับประทานเอง

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ต้องซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักพอประมาณว่าเรามีศักยภาพทำได้แค่ไหน ไม่ทำให้ตัวเองและคนอื่นเดือดร้อน ไว้ใจซึ่งกันและกันระหว่างสามีและภรรยาใช้เหตุผลไม่ใช่อารมณ์ ปรึกษาหารือกันรู้จักช่วยเหลือกัน ศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และช่วยเหลือแบ่งปันให้กับสังคม

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว คุณชนวัฒน์มีการแบ่งเงินออกเป็น 3 ส่วน คือ 30% เป็นการออม 20% เป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมอีก 50% เป็นค่าใช้จ่ายหลักในบ้าน สาธารณูปโภคของใช้จำเป็น ไม่ใช้บัตรเครดิตมีเท่าไร ก็ใช้เท่านั้น ไม่ใช่ชีวิตแบบฟุ่มเฟือย

1.4.8 ครอบครัวในพื้นที่จังหวัดลพบุรี จำนวน 3 ครอบครัว ได้แก่

1) นายปรีชา เลื่องงาม อยู่บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่ 13 ตำบลบางคู อำเภอบำรุง จังหวัดลพบุรี อายุ 58 ปี สถานภาพสมรส และภรรยาอายุ 59 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเกษตรกรดีเด่น อาชีพหลักคือทำนาข้าวและปลูกดอกดาวเรืองขาย มีบุตร 3 คน เป็นหญิง 2 คน ชาย 1 คน บุตรคนแรกอายุ 32 ปี จบอนุปริญญา บุตรคนที่ 2 อายุ 31 ปี จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 บุตรทั้งสองมีครอบครัวและเป็นลูกจ้างทำงานอยู่ในเมืองลพบุรี ส่วนบุตรคนสุดท้าย จบ ปวส. เป็นพลร่ม รัชการราชกร ที่ศูนย์สงครามพิเศษค่ายเอราวัณ

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ รู้จักประหยัด รู้จักใช้เท่าที่จำเป็น ขยันอดทน ซื่อสัตย์สุจริต และเรียนรู้จากความผิดพลาด เพื่อนำมาแก้ไขจะประสบความสำเร็จ

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อจะได้รู้ว่าใช้อะไรไป ลงทุนอะไรไป และมีการออมทรัพย์กับหมู่บ้าน โดยแยกบัญชีให้ลูก ๆ แต่ละคน

2) นายระเบียบ กล่อมเกลา อยู่บ้านเลขที่ 1 ตำบลบางคู อำเภอบำรุง จังหวัดลพบุรี อายุ 69 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม อดีตเคยเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 ตำบลบางคู ภรรยาอายุ 67 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพแม่บ้าน มีบุตร 3 คน เป็นชาย 1 คน และหญิง 2 คน บุตรชายแต่งงานแล้วมีลูก 2 คน บุตรสาว 2 คน

ยังไม่ได้แต่งงาน บุตรสาวคนโตทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ และบุตรสาวคนสุดท้องอาศัยอยู่กับลุงระเบียบ อายุ 24 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นครูอัตราจ้างของกระทรวงศึกษาธิการ ในบ้านปลูกพืชผักสวนครัวและผลไม้ต่าง ๆ ไม้กินและขาย ได้แก่ ผักขม ถั่วฝักยาว มะเขือ บวบ ข่าตะไคร้ มะม่วง มะปราง และมะละกอ ทั้งยังปลูกดอกมะลิไว้ 200 ต้น เพื่อเก็บดอกขาย และทำยาฉีดแมลงเองโดยไม่พึ่งสารเคมี

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่คดโกงใคร ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งอบายมุขต่าง ๆ มีธรรมะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมในการช่วยเหลือชุมชน/เพื่อนบ้าน

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีการทำบัญชีรายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ และเน้นเรื่องการออม

3) นายเบียง นิ่มน้อย อยู่บ้านเลขที่ 53 หมู่ 13 ตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี อายุ 68 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ชุมชน สมาชิกกลุ่มโรงสีชุมชน และสมาชิกกลุ่มประสานงานพลังแผ่นดิน มีอาชีพทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น พริก มะกรูด ผักคะน้า ถั่วฝักยาว มะเขือ และผักปลอดสารพิษ และปลูกไม้ผล เช่น มะม่วง มะปราง มะขิด ขนุน ผลิตไว้เพื่อกิน เหลือจึงนำมาจำหน่าย และปลูกดอกดาวเรืองขายด้วย ภรรยาอายุ 65 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีบุตรชาย 3 คน บุตรสาว 1 คน ทุกคนมีครอบครัวแล้ว ครอบครัวบุตรชายคนโตทำสวนยางอยู่ที่อุบล บุตรชายอีก 2 คนแยกครอบครัวไปแต่ยังอยู่อำเภอบางบาล โดยคนหนึ่งทำนา อีกคนเป็นคนขับรถที่โรงพยาบาลบางบาล ส่วนบุตรสาวและบุตรเขยทำงานบริษัท มีบุตรชายอายุ 2 ขวบ อาศัยอยู่บ้านเดียวกัน

หลักคิดในการดำเนินชีวิตครอบครัว คือ ยึดหลักความซื่อสัตย์และประหยัดเก็บออมไม่กู้ยืมเป็นหนี้สิน อบรมขัดเกลาคนในครอบครัว ทำความดีและกินอยู่พอประมาณ ให้รักกัน ไม่ให้แตกแยกกัน ช่วยเหลือสังคมโดยประสานงานให้เยาวชนที่ติดยาเข้าสู่ศูนย์บำบัดรักษา

การจัดการรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว จะเก็บออมไว้ประมาณ 25% ของเงินที่ได้มาและที่เหลือจะนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ไม่ไปกู้ยืมหนี้สินใคร พอมีพอกิน คุณเบียงจะทานข้าวที่บ้านเป็นประจำ ไม่เคยทานข้าวนอกบ้านเลย

สรุปได้ว่า จากการประมวลภาพรวมของหลักคิดการดำเนินชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง ทุกครอบครัวมีการนำหลัก “ความพอเพียง” มาใช้เป็นฐานคิด ที่นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมน้อมนำวิถีชีวิตอย่างเป็นธรรมชาติ โดยผสมผสานเชื่อมโยงการใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตนและจากประสบการณ์ชีวิตที่สั่งสมมากับคุณธรรมที่ได้รับบ่มเพาะจากครอบครัวเดิม ทั้งปรากฏในด้านสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน การประกอบอาชีพ การใช้จ่ายในครอบครัว

พึ่งตนเอง การเสียสละเพื่อส่วนรวม การมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยเฉพาะมีคุณลักษณะที่มุ่งเน้นการอยู่อย่างเรียบง่ายปราศจากความรุนแรง ชื่อสัตย์ ขยัน อดทน ประหยัด และการมีจิตอาสาเอื้อเพื่อ แบ่งปันและช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในครอบครัวและชุมชนแวดล้อม

2. กลุ่มตัวอย่างในการประเมินเว็บไซต์ ประกอบด้วย ผู้ตอบแบบประเมินที่เข้าไปเยี่ยมชมหรือใช้บริการบนเว็บไซต์ชื่อ <http://www.agkmstou.com/efamily> จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้เข้าชมหรือผู้ใช้บริการเว็บไซต์ภายใต้โครงการแม่บทการพัฒนาศูนย์ความรู้เพื่อบริการสังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นนิสิต นักศึกษาและประชาชนหรือผู้สนใจทั่วไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56

กลุ่มที่ 2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ได้แก่ ครอบครัวที่ให้ข้อมูลสำคัญในการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านครอบครัว รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนด้านครอบครัว จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 44

ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26 ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 20-69 ปี อยู่ในช่วงอายุ 48-49 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.7 ระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32 ระดับปวช./ปวส./ต่ำกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9 และ 6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ผู้ตอบประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมา มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.7 เป็นเกษตรกร ทำธุรกิจส่วนตัว และนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12 และ 10 ตามลำดับ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 52 อยู่ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 47.3 และมีพื้นฐานครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วยสามี ภรรยา และลูก มากกว่าครอบครัวขยายที่มีปู่ย่าตายายอาศัยอยู่ด้วย

ตอนที่ 2 รูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษาผ่านเว็บไซต์

คณะผู้วิจัยทำการประมวลข้อมูลความรู้ด้านครอบครัวและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ก่อนที่จะนำมากำหนดโครงสร้างหน้าจอเว็บไซต์ วิธีการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาภายใต้โครงสร้างหน้าจอเว็บไซต์แต่ละหัวข้อ และออกแบบรูปแบบการนำเสนอตามโครงสร้างที่กำหนด รูปแบบการนำเสนอหน้าจอเว็บไซต์ e-family learning จำแนกรายละเอียดเนื้อหาตามโครงสร้างหน้าจอเว็บไซต์ แบ่งเป็น 8 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1. หน้าแรก

หัวข้อที่ 2. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หัวข้อที่ 3. แนวคิดครอบครัวกับความพอเพียง

หัวข้อที่ 4. แนะนำหนังสือ/สื่อและคู่มือความพอเพียง

หัวข้อที่ 5. บทความวิชาการ

หัวข้อที่ 6. บทสัมภาษณ์ครอบครัวพอเพียง

หัวข้อที่ 7. แนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจ

หัวข้อที่ 8. กระดานสนทนา

หัวข้อที่ 9. แบบประเมินเว็บไซต์

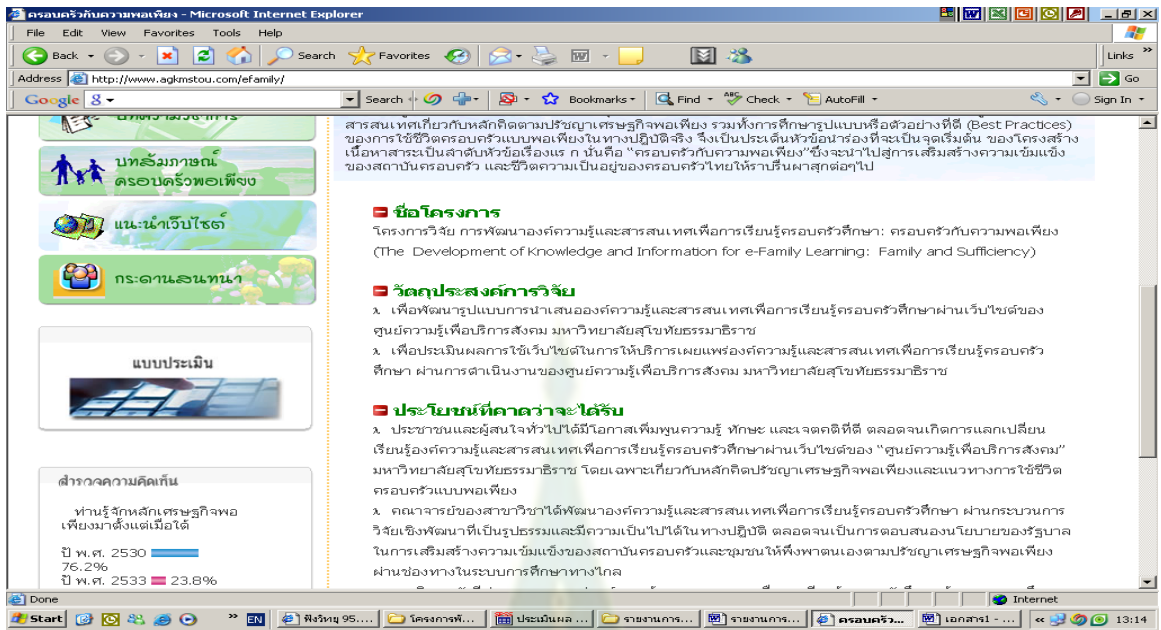
ทั้งนี้รายละเอียดเนื้อหาในแต่ละหัวข้อที่ปรากฏหน้าจอบริบทเว็บไซต์เรียงลำดับตามโครงสร้างข้างต้น (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก) มีดังนี้

1. หน้าแรก เป็นหน้าจอบริบทแนะนำรายละเอียดของโครงการ จำนวน 9 ประเด็น ประกอบด้วย ชื่อโครงการ วัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ รายชื่อคณะผู้ดำเนินการวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ประเด็นปัญหาการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

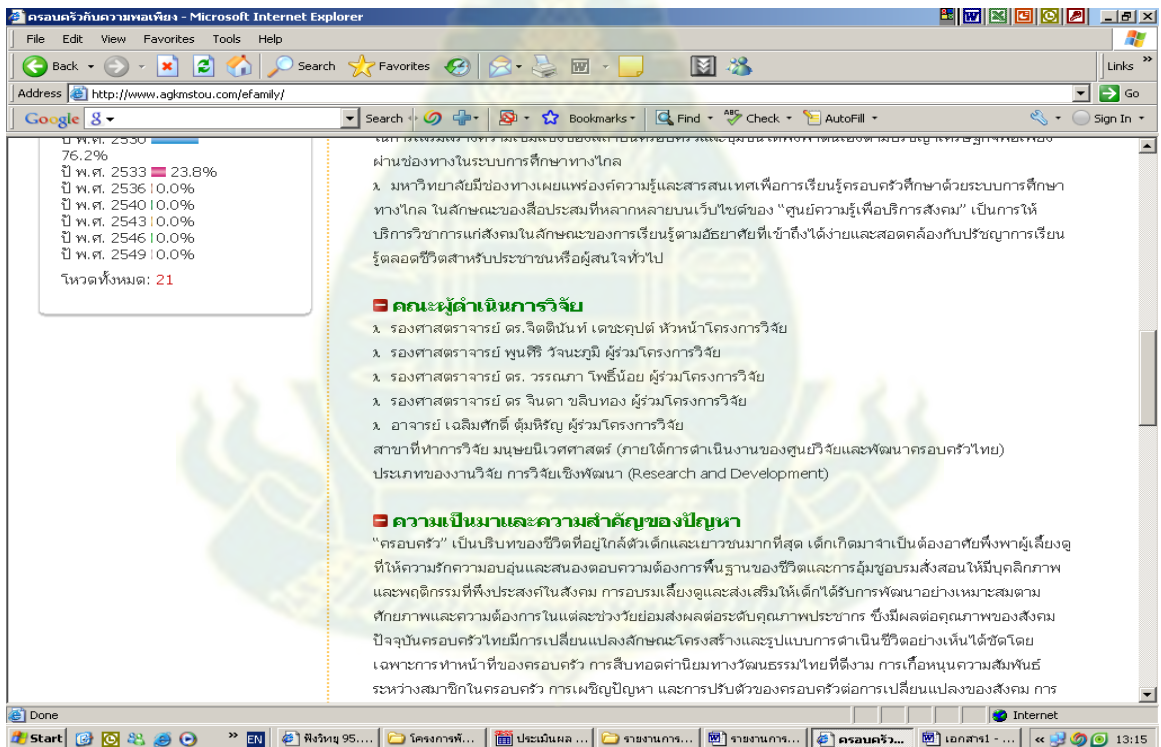

ภาพที่ 4.1 หน้าจอบริบทหัวข้อที่ 1 “หน้าแรก แนะนำโครงการ”

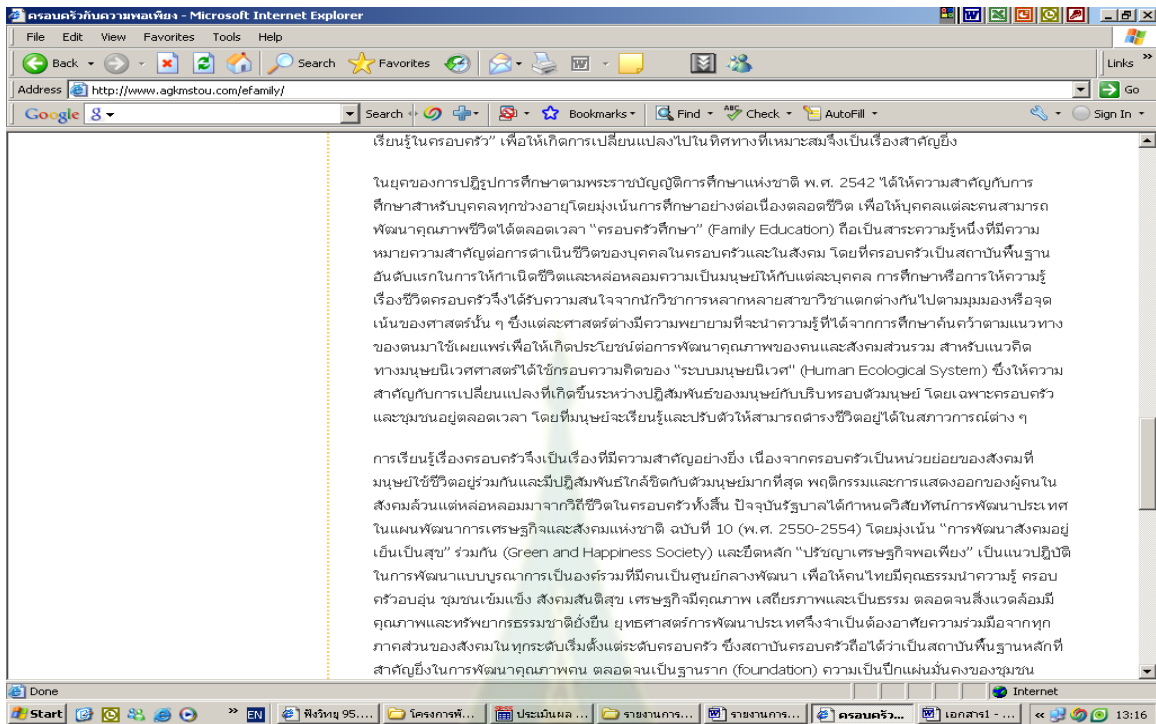
โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

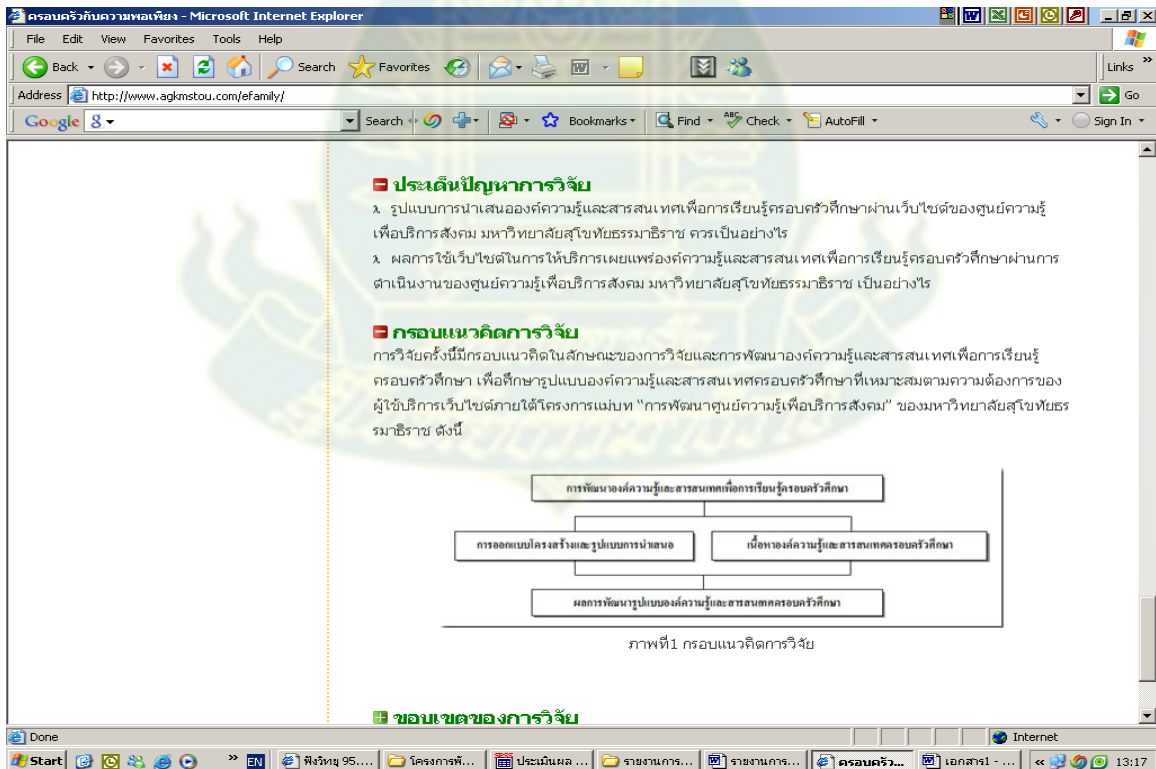
ภาพที่ 4.2 รายละเอียดข้อมูลของการวิจัย

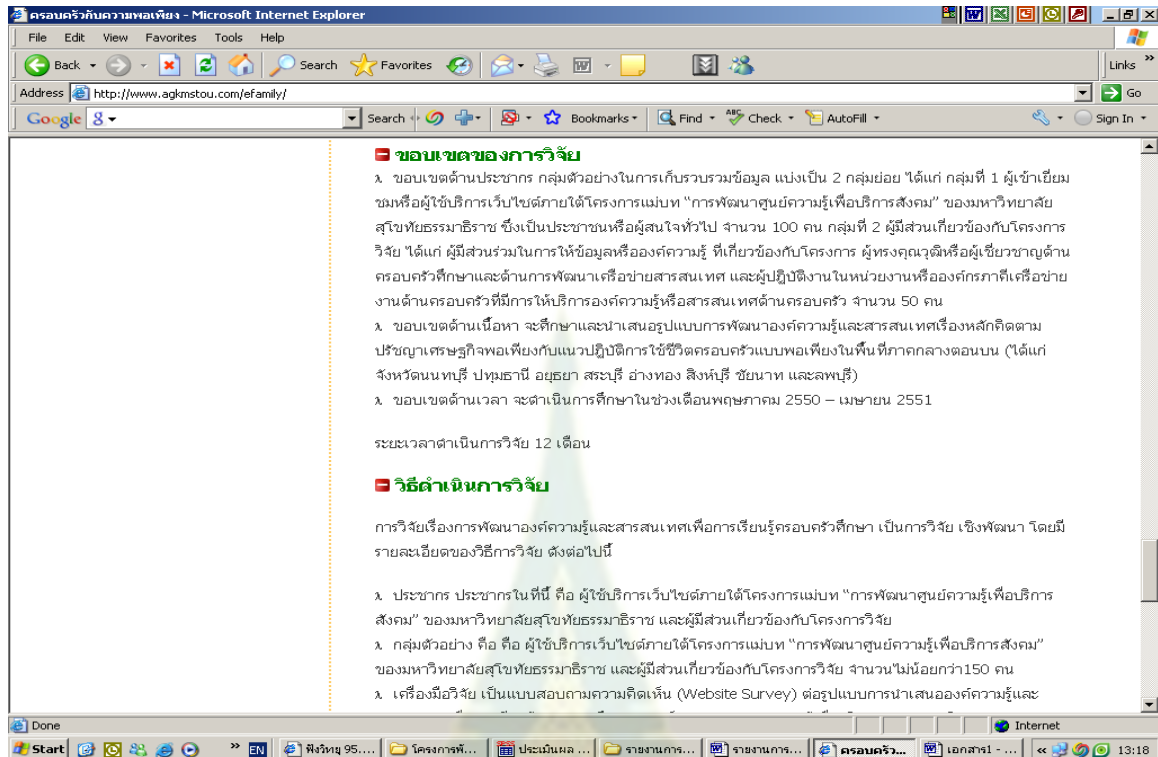
ภาพที่ 4.3 รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการ

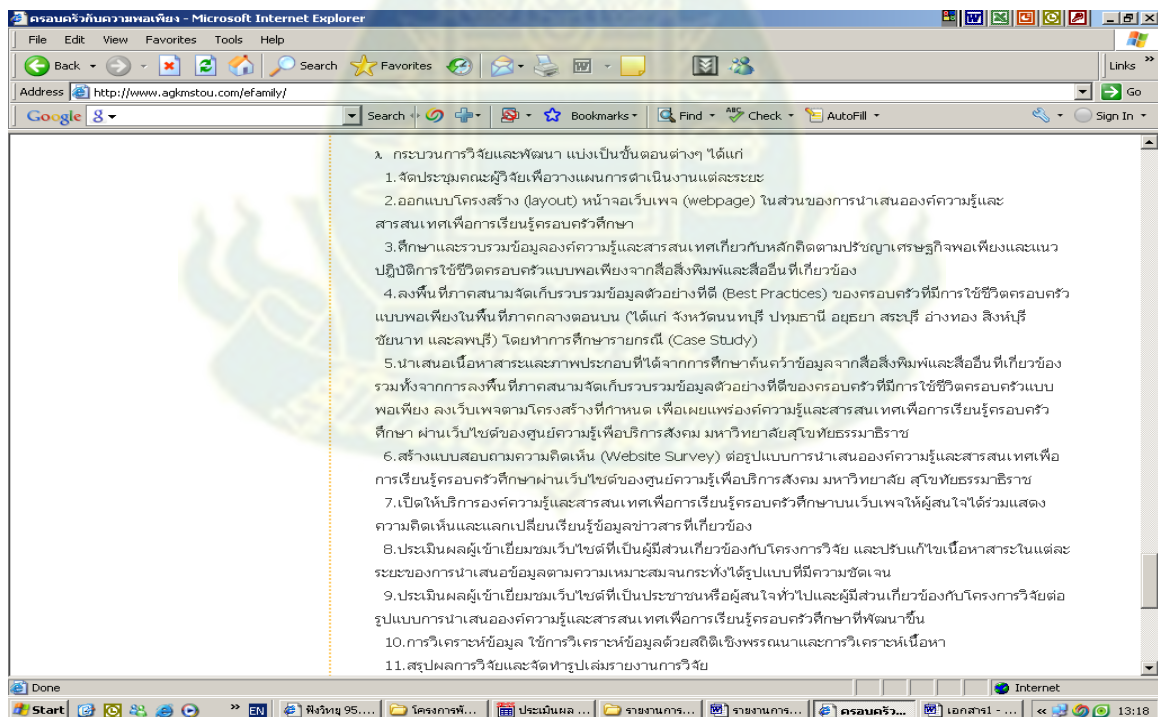
ภาพที่ 4.4 ความเป็นมาของการวิจัย

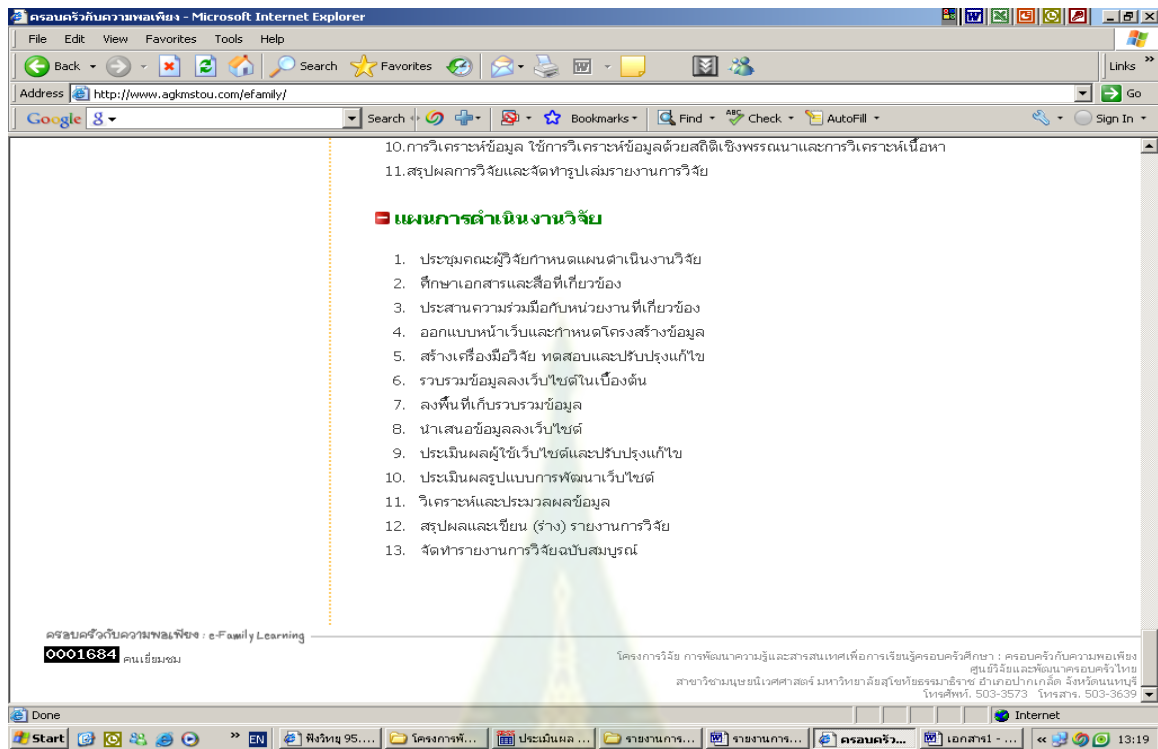
ภาพที่ 4.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 4.6 ขอบเขตของการวิจัย

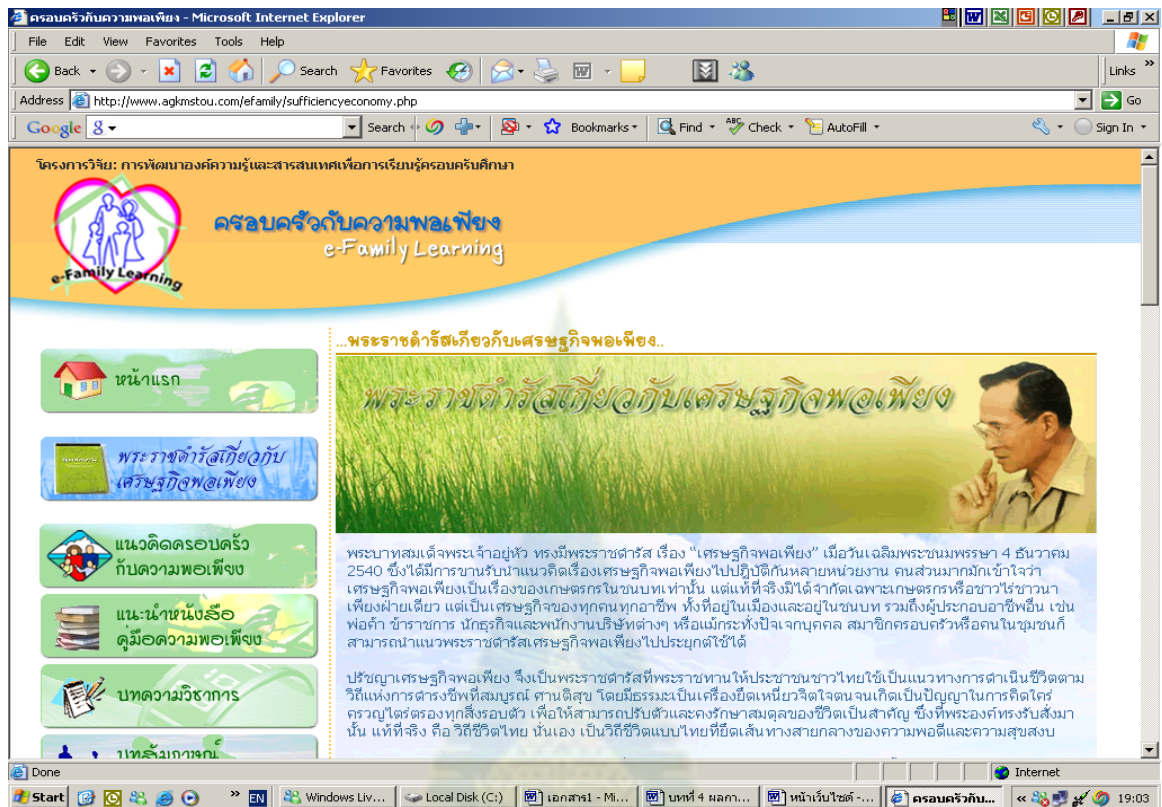

ภาพที่ 4.7 วิธีดำเนินการวิจัย

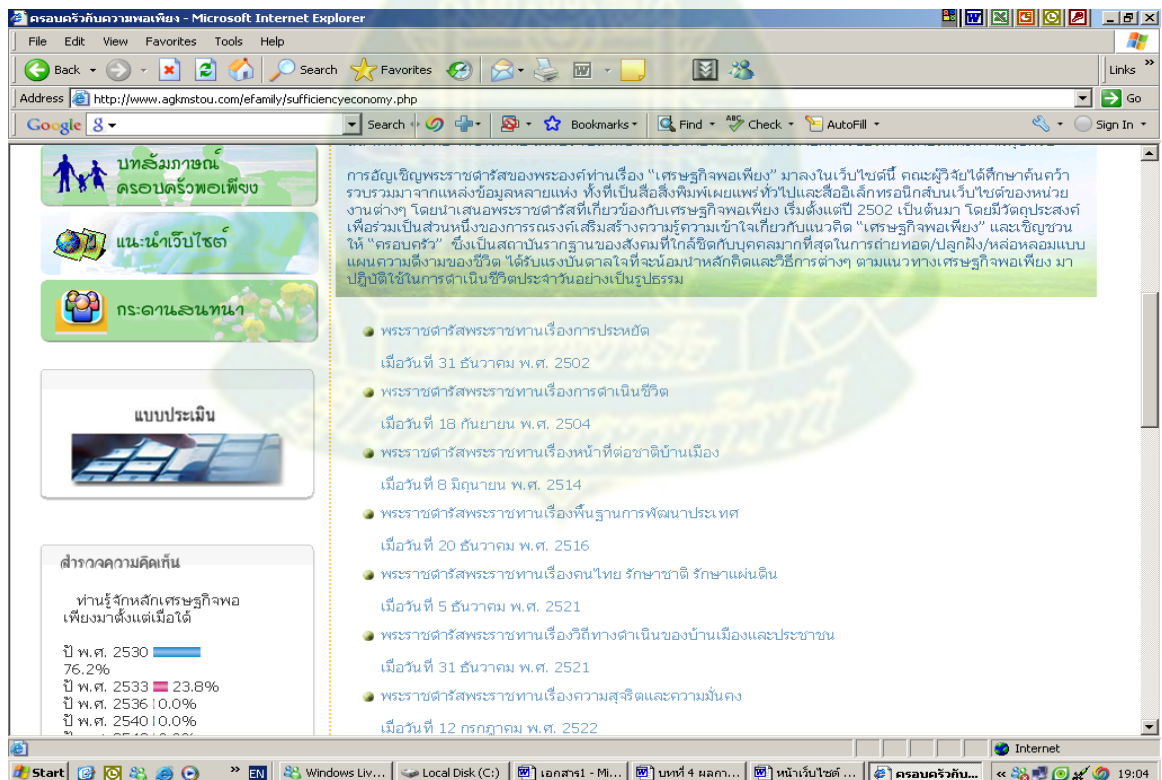

ภาพที่ 4.8 แผนการดำเนินงานวิจัย

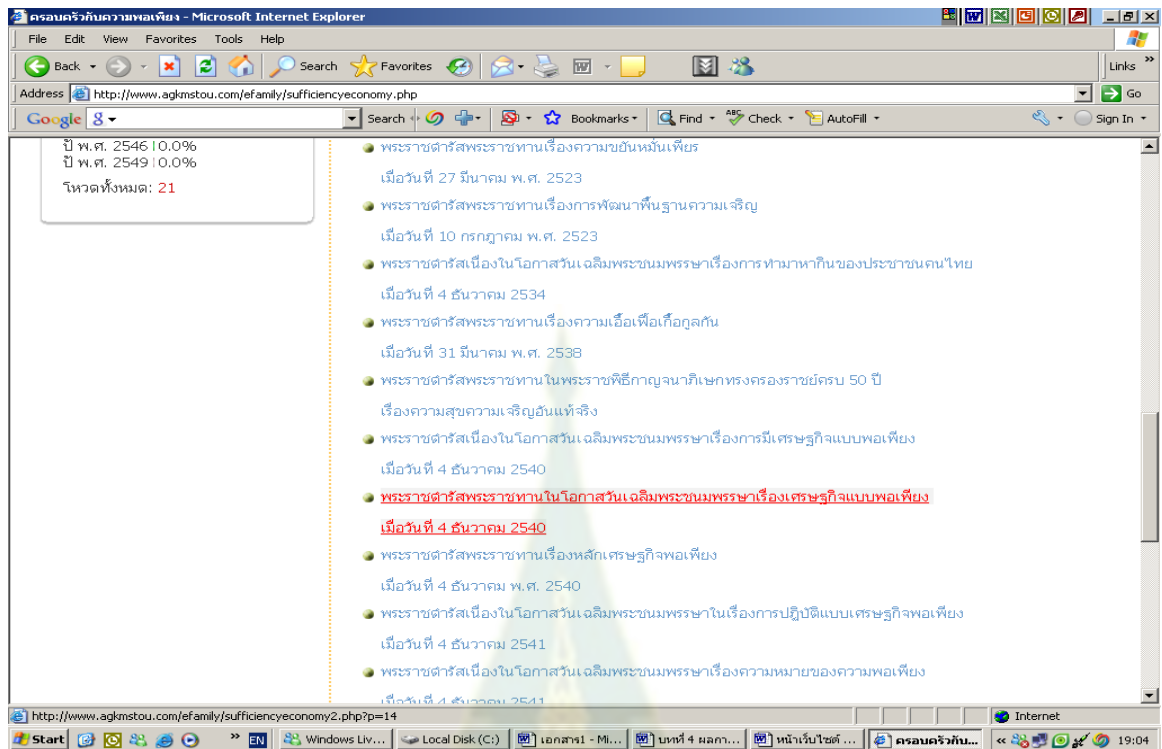
2. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหัวข้อลำดับต่อมานำเสนอข้อความอ้างอิงพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เนื้อหาในโรกาสต์ต่าง ๆ โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินเรื่องขออนุญาตจากสำนักพระราชวังในการขอพระราชทานอัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรม จำนวน 26 เรื่อง ประกอบด้วย พระราชดำรัสพระราชทานเรื่อง การประหยัด การดำรงชีวิต หน้าที่ต่อชาติบ้านเมือง พื้นฐานการพัฒนาประเทศ คนไทยรักษาชาติรักษาแผ่นดิน วิถีทางดำเนินงานของบ้านเมืองและประชาชน ความสุจริตและความมั่นคง ความขยันหมั่นเพียร การพัฒนาพื้นฐานการเจริญ การทำมาหากินของประชาชนคนไทย ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน ความสุขความเจริญอันแท้จริง การมีเศรษฐกิจแบบพอเพียง เศรษฐกิจแบบพอเพียง หลักเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติแบบเศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งตนเอง ความพอใจในความต้องการแต่พอดี ความเพียรและความพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงกับเศรษฐกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียงความสงบเรียบร้อย

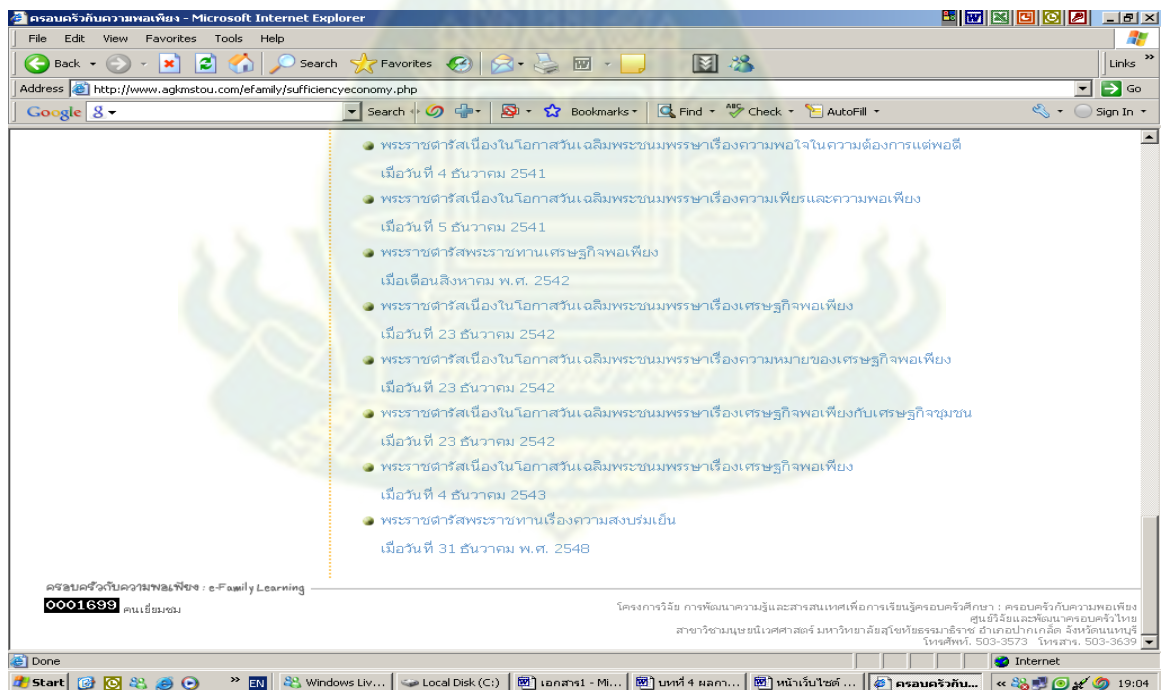
ภาพที่ 4.9 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 2 “พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง”

ภาพที่ 4.10 รายการพระราชดำรัส 26 เรื่อง สำหรับเลือกคลิกดูรายละเอียด

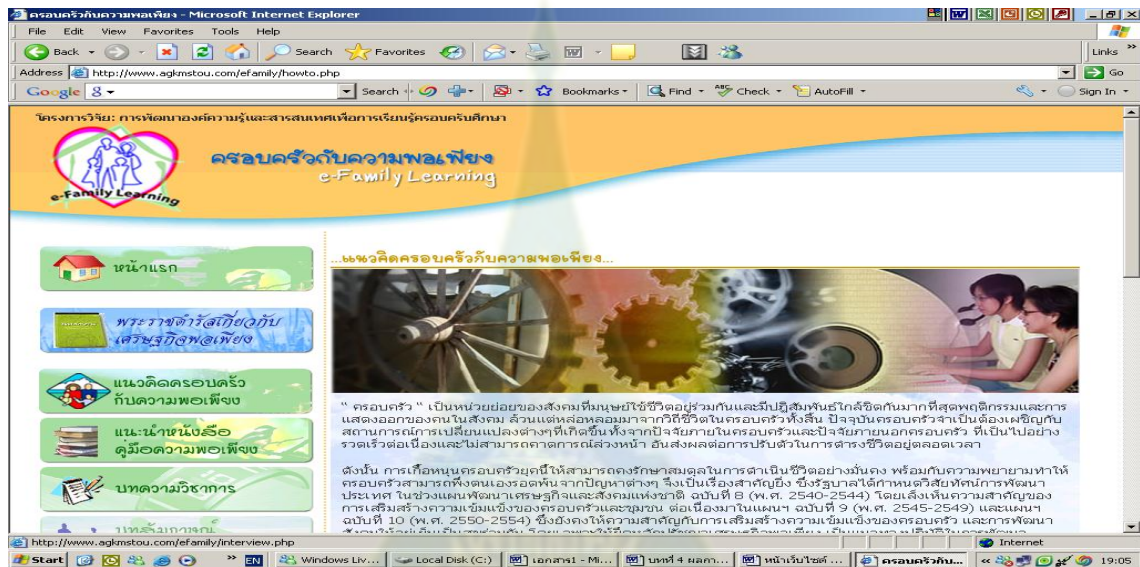

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างข้อความพระราชดำรัสที่คลิกเลือกรายการ

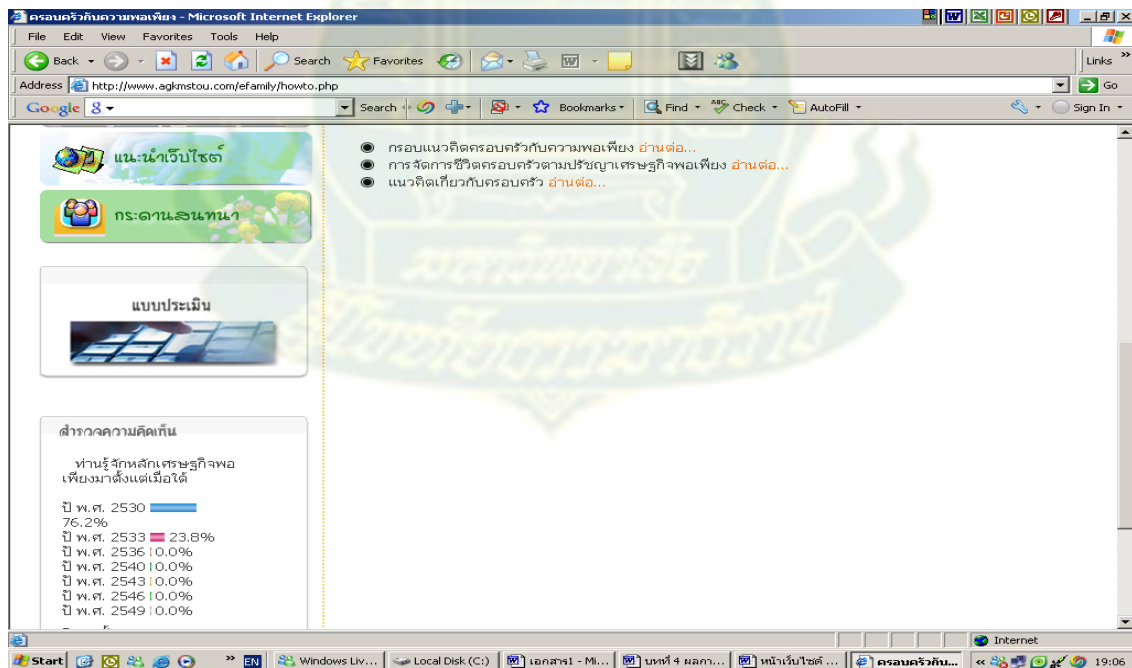

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างพระราชดำรัสที่ปรากฏตามรายการที่เลือก

3. แนวคิดครอบครัวกับความพอเพียง เป็นการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อเชื่อมโยงการนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตแบบพอเพียงของครอบครัว โดยคณะผู้วิจัยได้ค้นคว้าและเรียบเรียงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ เรื่อง ครอบครัวกับความพอเพียง แบ่งเป็น 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว กรอบแนวคิดครอบครัวกับความพอเพียง การจัดการชีวิตครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

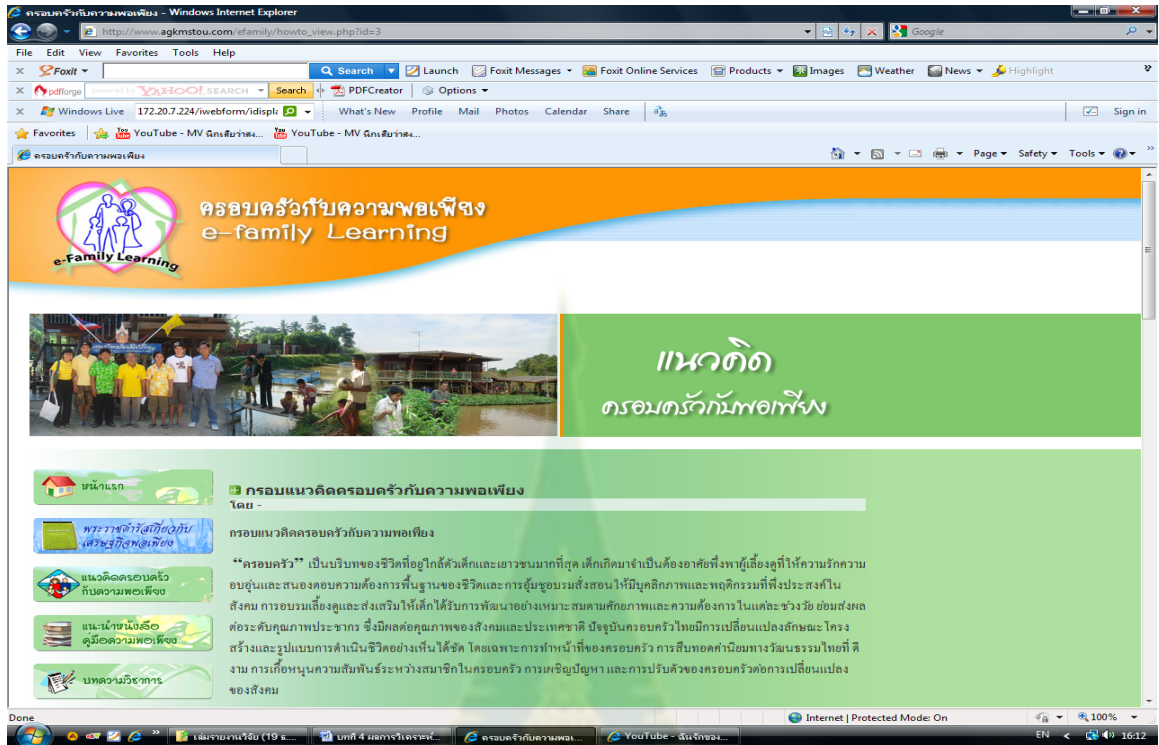

ภาพที่ 4.13 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 3 “แนวคิดครอบครัวกับความพอเพียง”

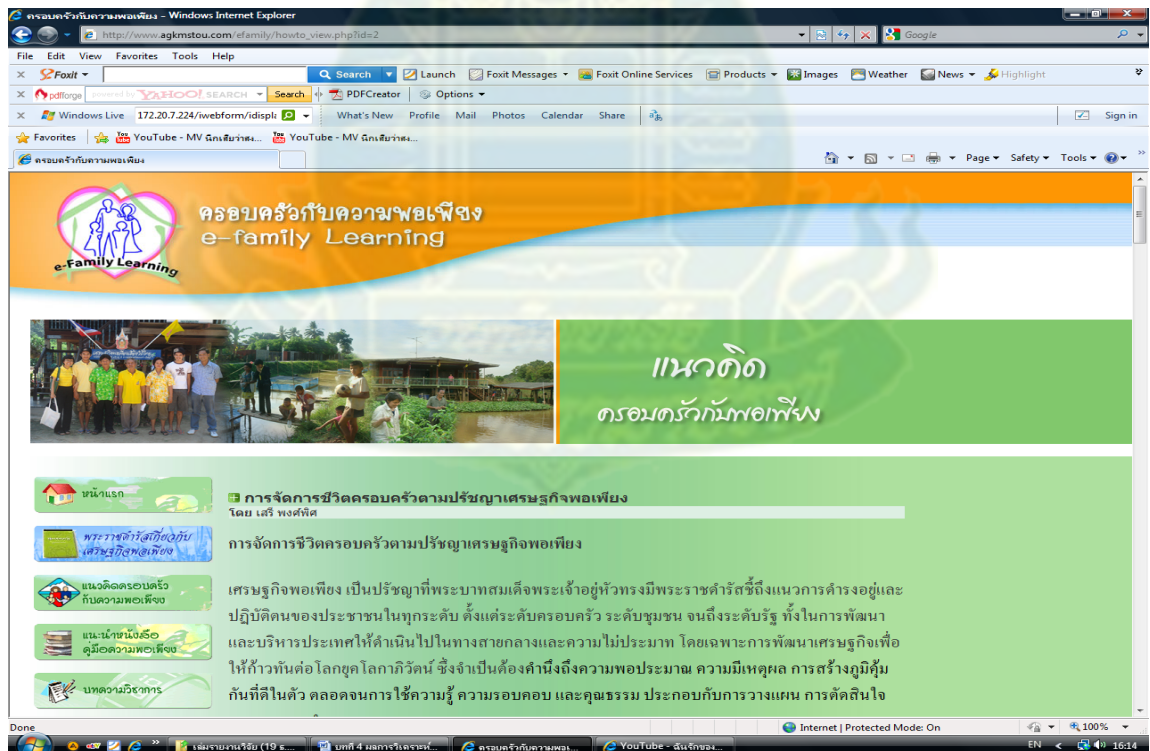

ภาพที่ 4.14 รายการประเด็นย่อย 3 เรื่อง

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

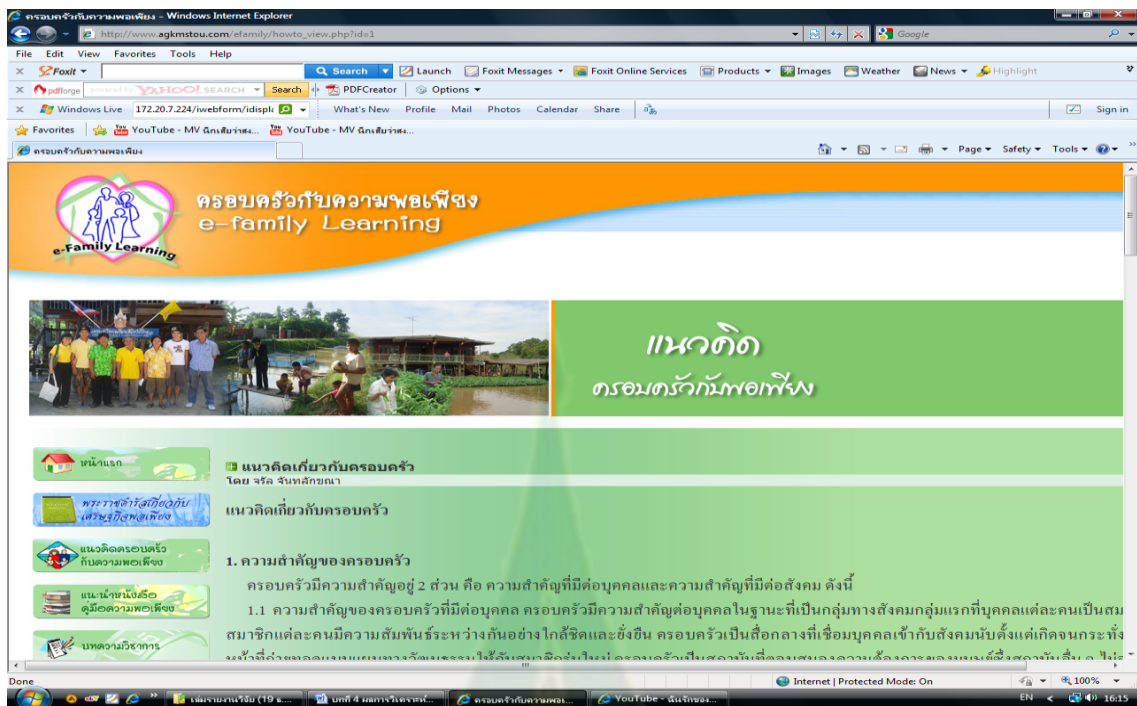

ภาพที่ 4.15 กรอบแนวคิด เรื่อง “ครอบครัวกับความพอเพียง”

ภาพที่ 4.16 แนวคิด เรื่อง “การจัดการชีวิตครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

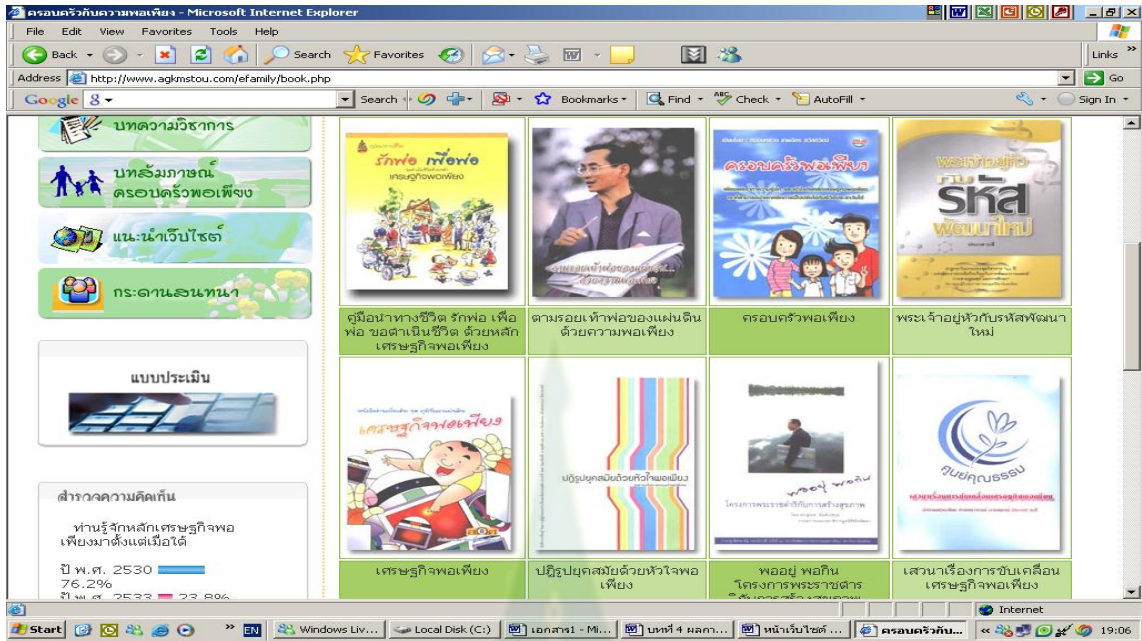
ภาพที่ 4.17 แนวคิด เรื่อง “ครอบครัว”

4. แนะนำหนังสือและคู่มือความพอเพียง เป็นการนำเสนอข้อมูลความรู้ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะของสื่อการเรียนรู้ โดยคณะผู้วิจัยทำการสรุปประเด็นสาระสำคัญของรายละเอียดเนื้อหาสาระที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง ได้แก่ หนังสือ วารสาร คู่มือ และแผ่นประชาสัมพันธ์ ที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดทำขึ้น

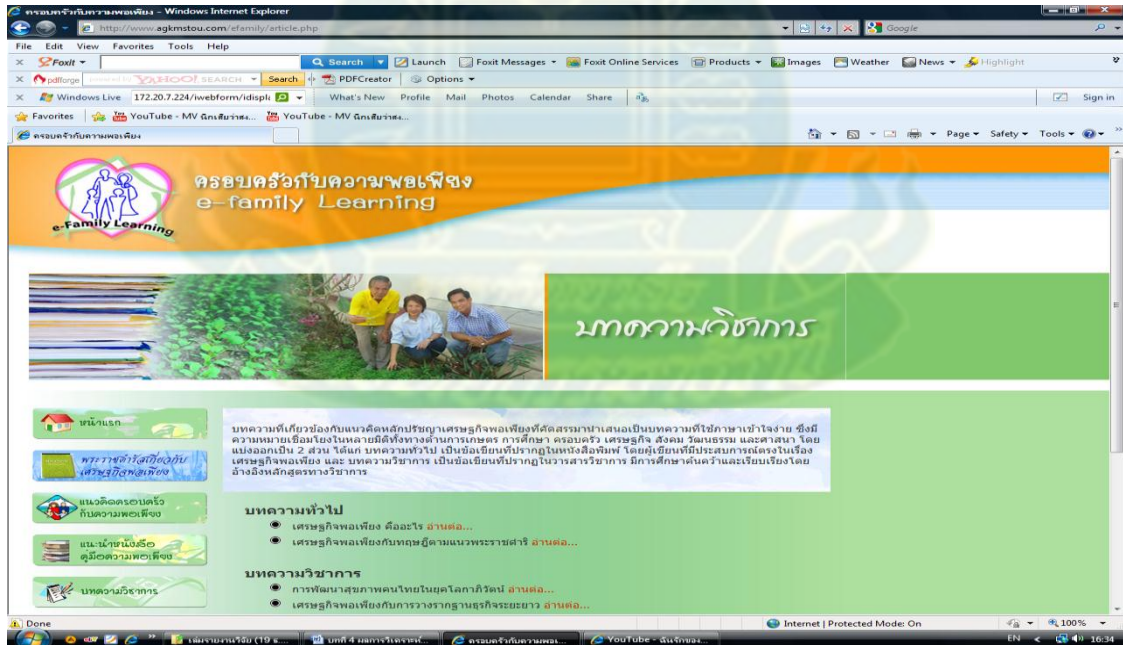
ภาพที่ 4.18 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 4 “แนะนำหนังสือ/คู่มือความพอเพียง”

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

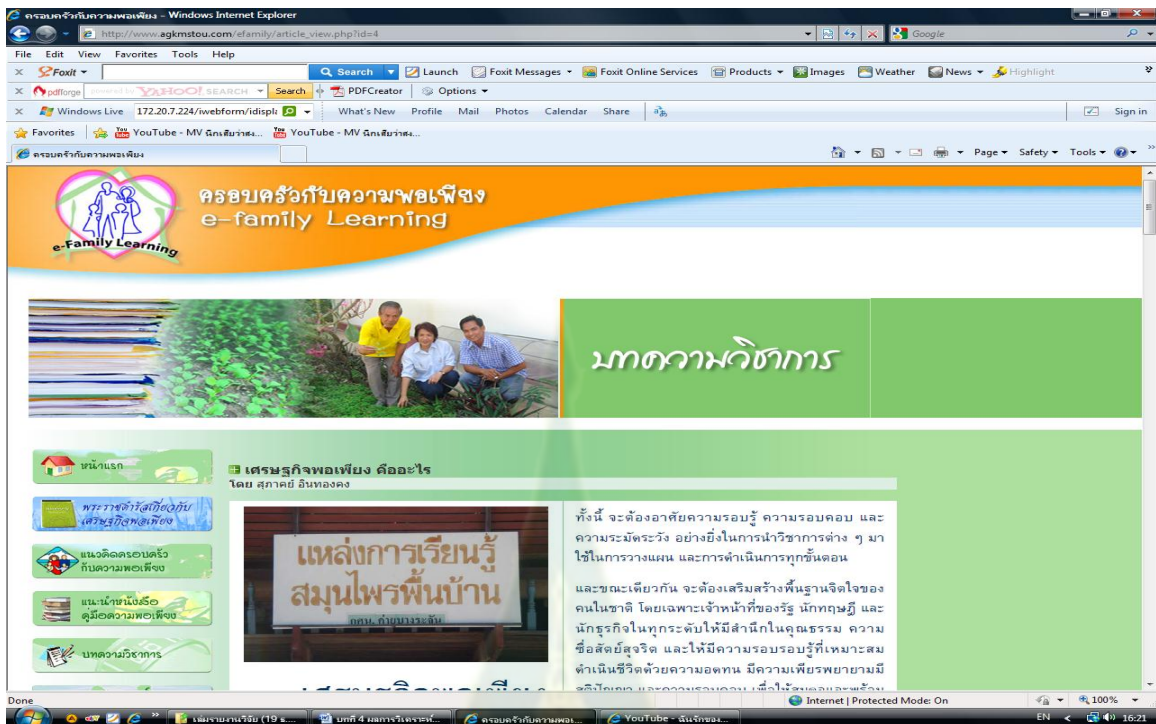

ภาพที่ 4.19 ตัวอย่าง “หนังสือและคู่มือความพอเพียง”

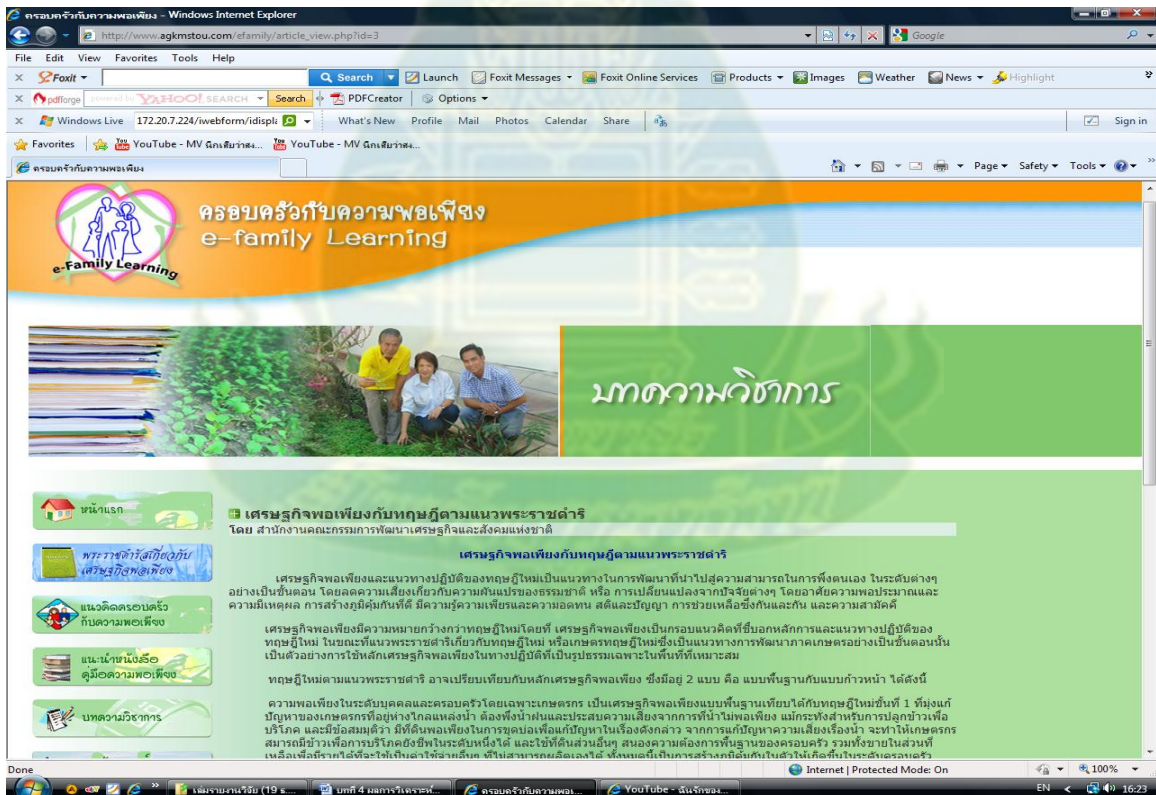
5. บทความวิชาการ เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระเชิงวิชาการในรูปของบทความที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายมิติ ทั้งด้านเกษตร การศึกษา ครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและศาสนา โดยคณะผู้วิจัยเลือกสรรบทความที่มีเนื้อหาเข้าใจง่ายและสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ บทความทั่วไป และบทความวิชาการ

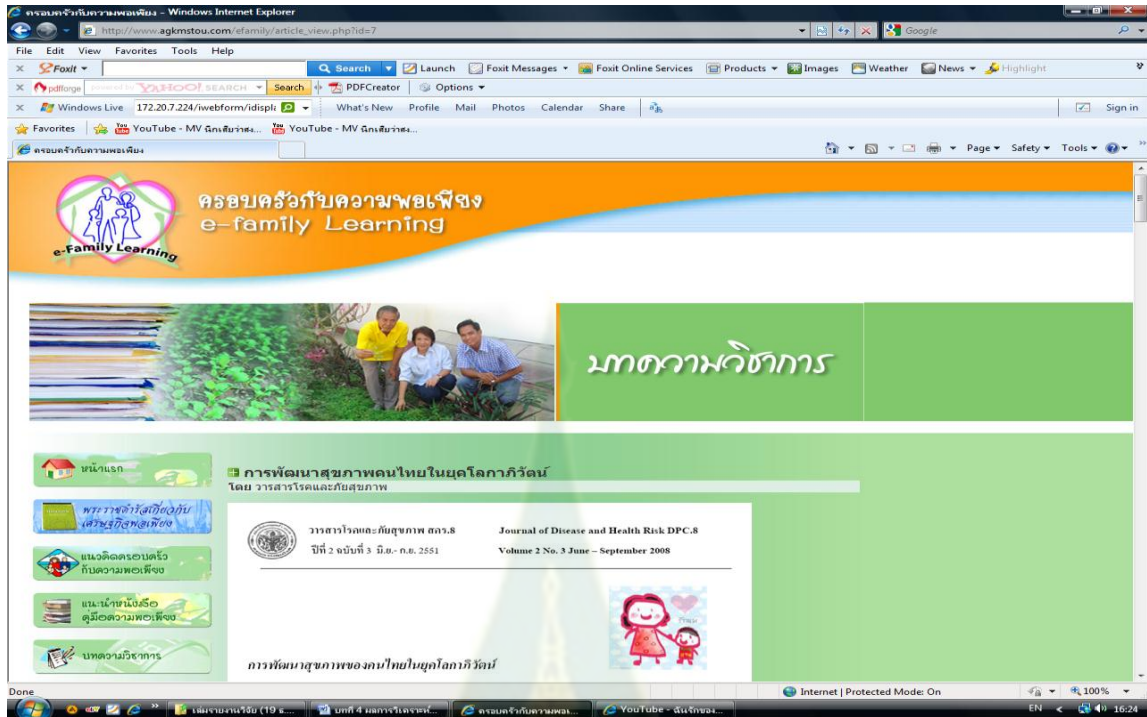
ภาพที่ 4.20 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 5 “บทความวิชาการ”

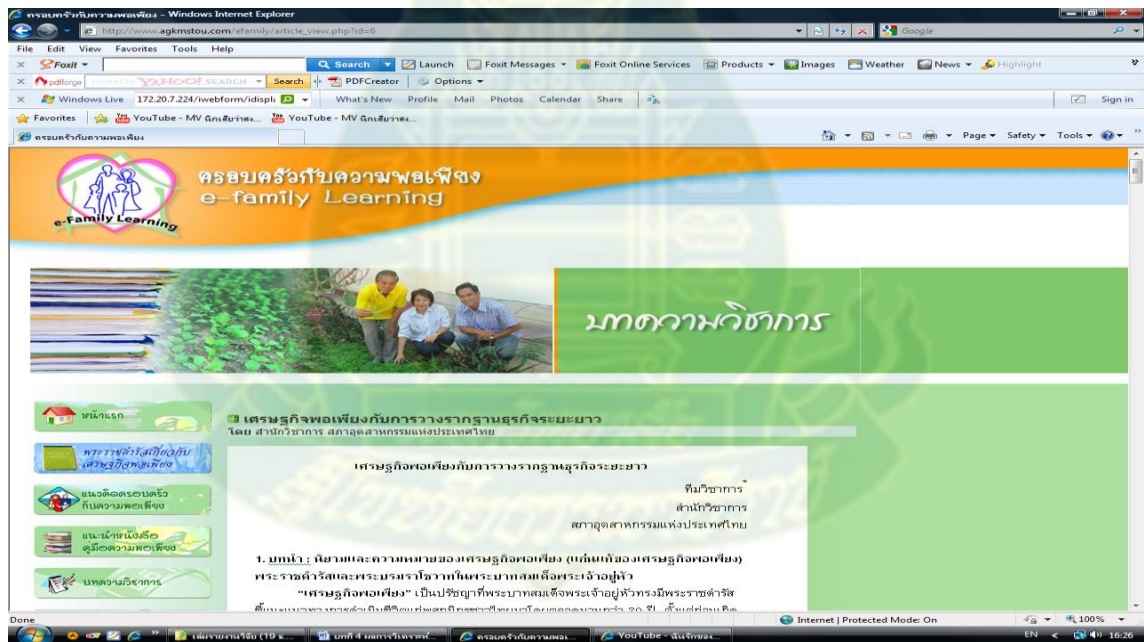
ภาพที่ 4.21 บทความทั่วไป เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร”

ภาพที่ 4.22 บทความทั่วไป เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีตามแนวพระราชดำริ”

ภาพที่ 4.23 บทความวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาสุขภาพคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์”

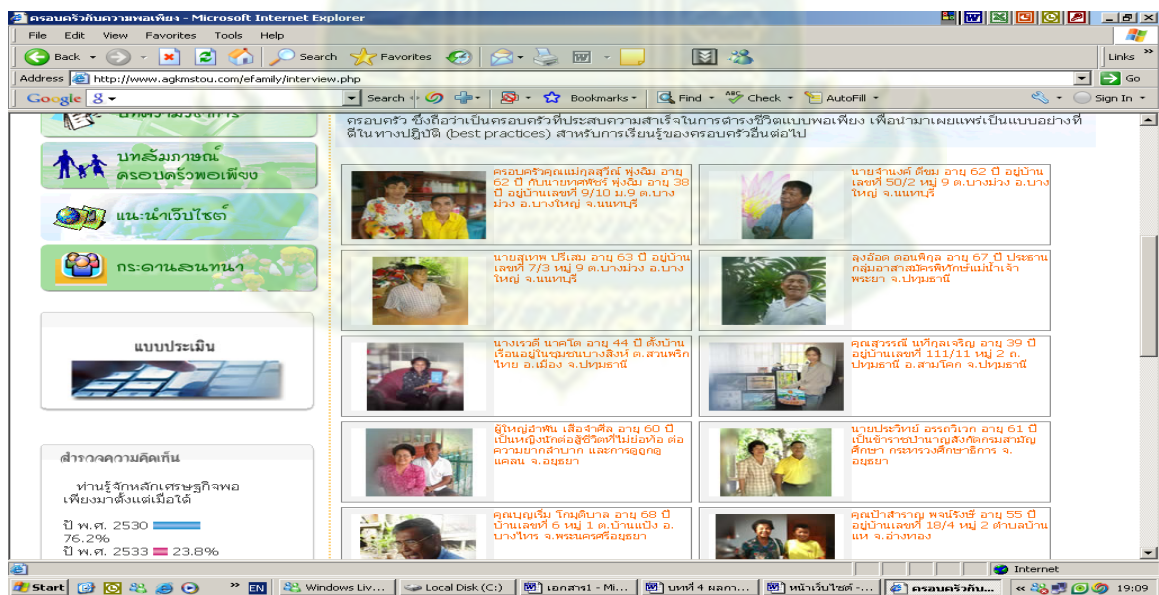

ภาพที่ 4.24 บทความวิชาการ เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงกับการวางรากฐานธุรกิจระยะยาว”

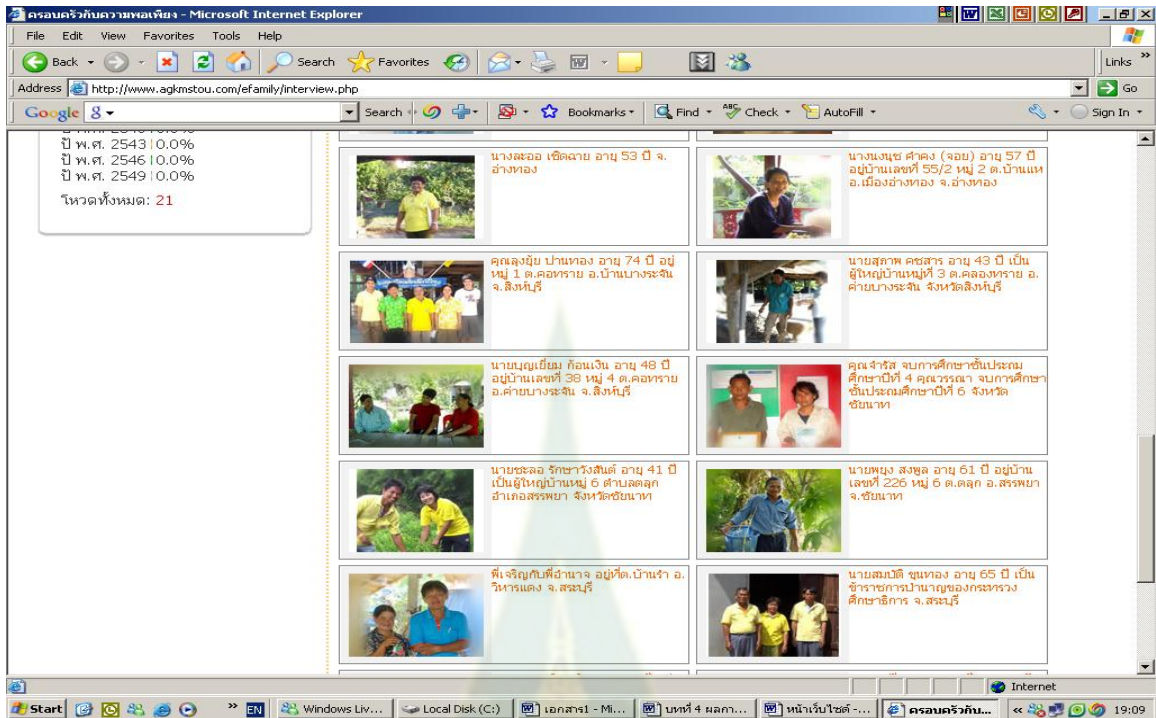
6. บทสัมภาษณ์ครอบครัวพอเพียง เป็นการนำเสนอเรื่องราวชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงของครอบครัวในพื้นที่ศึกษาภาคกลางตอนบน จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสระบุรี และจังหวัดลพบุรี จำนวน 24 ครอบครัว ซึ่งยึดหลักในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดีในทางปฏิบัติสำหรับการเรียนรู้ของครอบครัวอื่น โดยคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านและทำการสัมภาษณ์ครอบครัวด้วยตนเอง พร้อมทั้งได้ขออนุญาตนำเสนอเรื่องราวชีวิตครอบครัวเหล่านี้เป็นแบบอย่างที่ดีผ่านสื่อเว็บไซต์ ซึ่งแต่ละครอบครัวได้ตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องราวตนเอง

ภาพที่ 4.25 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 6 “บทสัมภาษณ์ครอบครัวพอเพียง”

ภาพที่ 4.26 การนำเสนอเรื่องราวชีวิตครอบครัวในพื้นที่ศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา

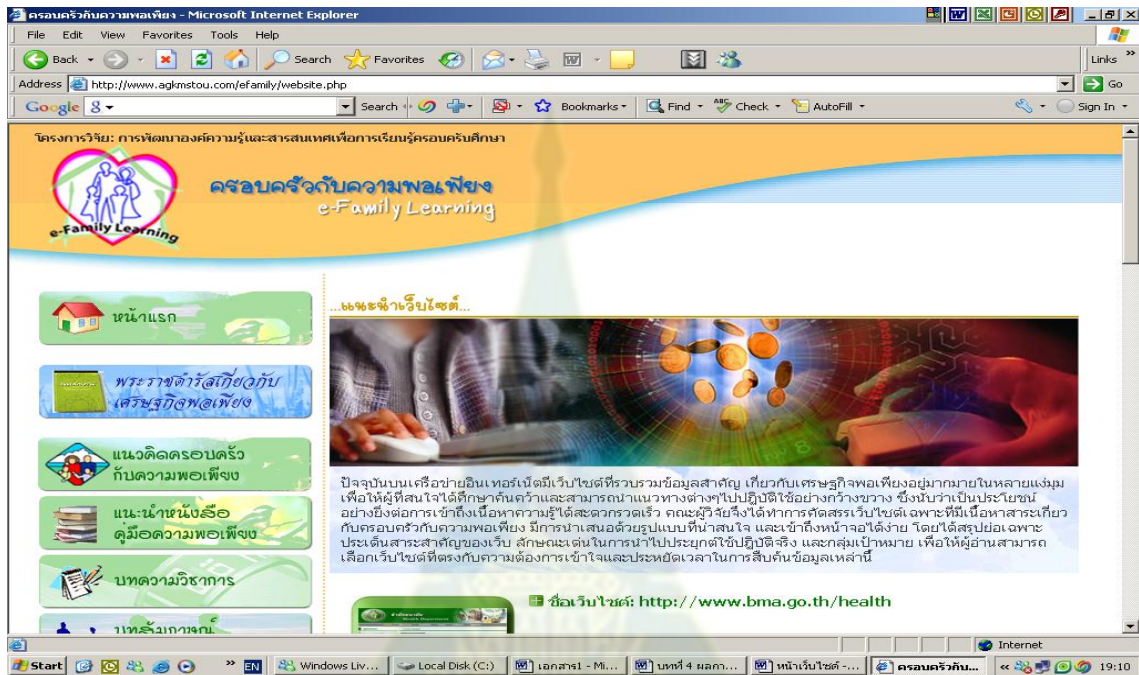

ภาพที่ 4.27 การนำเสนอเรื่องราวชีวิตครอบครัวในพื้นที่ศึกษาจังหวัดอ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท

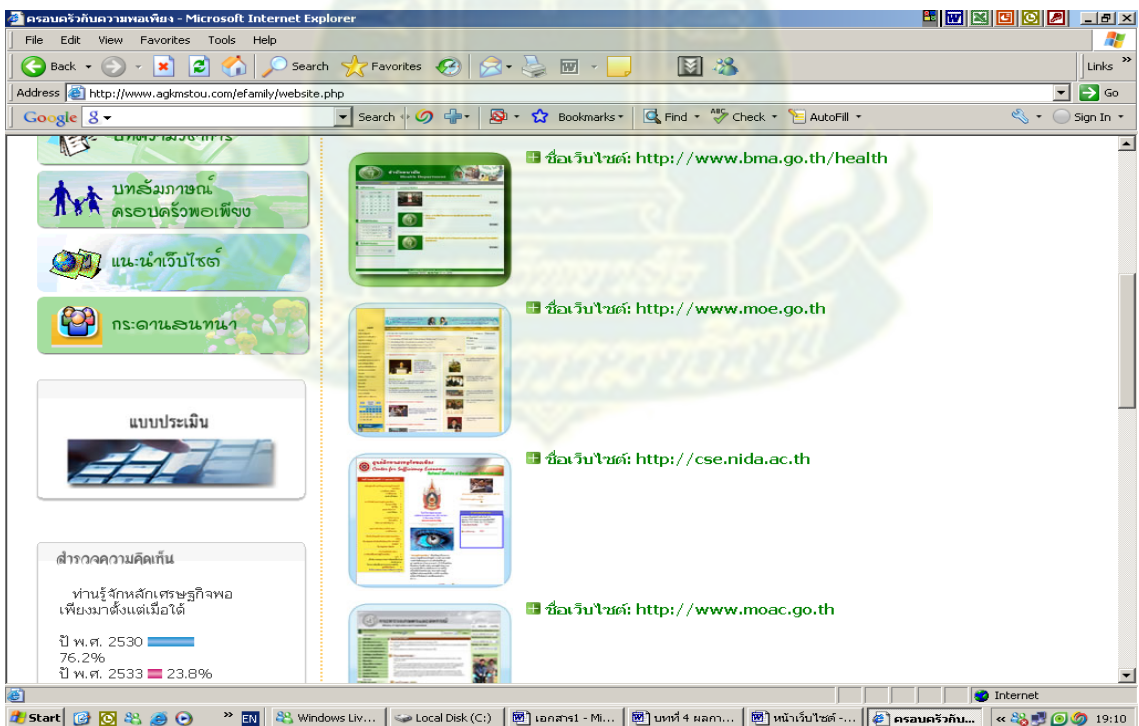

ภาพที่ 4.28 การนำเสนอเรื่องราวชีวิตครอบครัวในพื้นที่ศึกษาจังหวัดสระบุรี ลพบุรี

7. แนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจ เป็นการนำเสนอเว็บไซต์และการเชื่อมต่อ (link) เว็บไซต์ ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับครอบครัวกับความพอเพียงในหลายแง่มุม โดยคณะผู้วิจัยได้ค้นคว้า ประเมิน และคัดสรรเฉพาะเว็บไซต์ที่มีสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ ได้จริง จำนวน 10 แห่ง

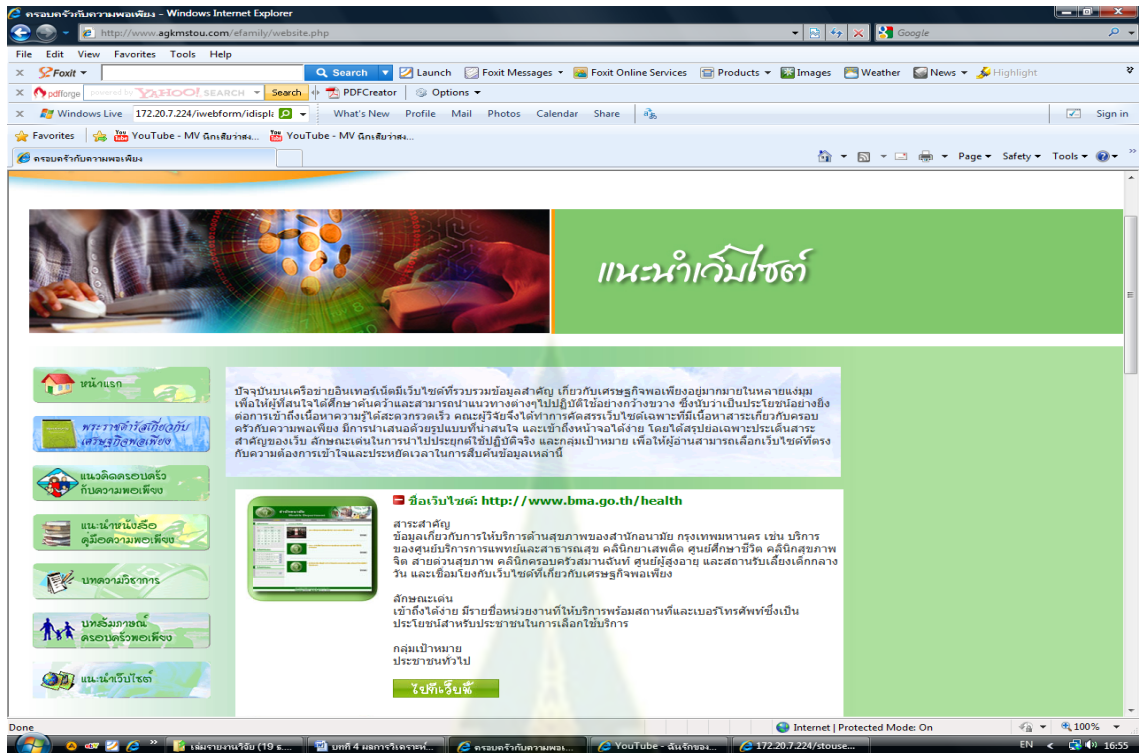

ภาพที่ 4.29 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 7 “แนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจ”

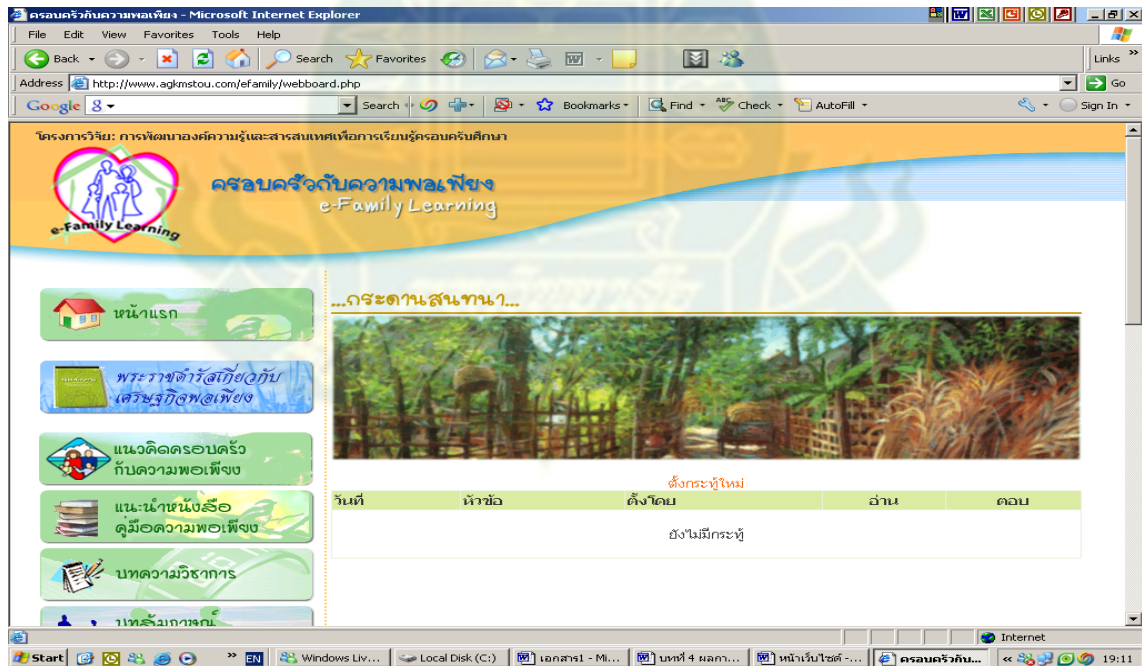
ภาพที่ 4.30 รายชื่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

ภาพที่ 4.31 รายละเอียดข้อมูลในเว็บไซต์ <http://www.bme.go.th/health>

8. กระดานสนทนา เป็นการเปิดบริการพื้นที่ให้แก่ผู้ที่สนใจได้แสดงความคิดเห็น ปรัชญาหรือ และโต้ตอบซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 4.32 หน้าจอเว็บเพจหัวข้อที่ 8 “กระดานสนทนา”

ตอนที่ 3 ผลการประเมินเว็บไซต์การให้บริการเผยแพร่องค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ครอบครัวศึกษา

คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินเว็บไซต์ที่ปรากฏบนหน้าจอบริษัทชื่อ <http://www.agkmstou.com/efamily> และจัดส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 150 ฉบับ ซึ่งได้รับส่งกลับคืน จำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1. ผลการประเมินเว็บไซต์ คณะผู้วิจัยจำแนกการประเมินเว็บไซต์ตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินต่อภาพลักษณ์บนเว็บไซต์ (Appearance) ประกอบด้วย การประเมินหน้าเว็บไซต์ (1) หน้าจอบริษัท ระบุชื่อโครงการและผู้จัดทำ (2) ภาพและกราฟิกดึงดูดใจและน่าสนใจ (3) ภาพและกราฟิกสอดคล้องกับเนื้อหา และ (4) ตัวอักษรและสีพื้นหลังบนหน้าจอบริษัทต่อการอ่าน กระจายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินต่อภาพลักษณ์บนเว็บไซต์ พบว่า ในประเด็นหน้าจอบริษัทที่ระบุชื่อโครงการและผู้จัดทำ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมาเห็นด้วย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.3 และที่เหลือเห็นด้วยปานกลางและเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.7 และ 0.7 ตามลำดับ ส่วนประเด็นภาพและกราฟิกดึงดูดใจและน่าสนใจ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32 และเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.3 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.3 และ 1.3 ตามลำดับ ส่วนประเด็นภาพและกราฟิก สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 24.7 ที่เหลือเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.3 และ 5.3 ตามลำดับ ในประเด็นเกี่ยวกับตัวอักษรและสีพื้นหลังบนหน้าจอบริษัทต่อการอ่าน ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็น ร้อยละ 40.7 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.3 ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.7 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.7 และ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์บนเว็บไซต์

ระดับความคิดเห็นต่อ ประเด็นที่ศึกษา	หน้าจอบนเว็บไซต์ที่ระบุ ชื่อโครงการและผู้จัดทำ		ภาพและกราฟฟิค ดึงดูดใจและน่าสนใจ		ภาพและกราฟฟิค สอดคล้องกับเนื้อหา		ตัวอักษรและสีพื้นหลัง บนหน้าจอง่ายต่อการอ่าน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	-	-	2	1.3	-	-	1	0.7
เห็นด้วยน้อย (2)	1	0.7	11	7.3	8	5.3	7	4.7
เห็นด้วยปานกลาง (3)	28	18.7	48	32.0	37	24.7	53	35.3
เห็นด้วยมาก (4)	89	59.3	66	44.1	79	52.7	61	40.6
เห็นด้วยมากที่สุด (5)	32	21.3	23	15.3	26	17.3	28	18.7

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบต่อเนื้อหาบนเว็บไซต์ (Content) ประกอบด้วย การประเมินหน้าเว็บไซต์ (1) ข้อมูลที่นำเสนอทันสมัยและมีประโยชน์ (2) หน้าจอมีการเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นที่น่าสนใจ และ (3) ข้อความง่ายต่อการทำความเข้าใจและใช้ภาษาได้ดี ดูรายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินต่อเนื้อหาบนเว็บไซต์ พบว่า ในประเด็นความทันสมัยและมีประโยชน์ของข้อมูลที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 ที่เหลือเห็นด้วยปานกลางและเห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 10 และ 2 ตามลำดับ ส่วนประเด็นของการเชื่อมโยงหน้าจอกับเว็บไซต์อื่นที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.7 ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.3 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.3 และ 1.3 ตามลำดับ สำหรับประเด็นความง่ายต่อการทำความเข้าใจและใช้ภาษาได้ดี ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.7 และ 21.3 ตามลำดับ ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2 และ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นต่อเนื้อหาบนเว็บไซต์

ระดับความคิดเห็นต่อ ประเด็นที่ศึกษา	ข้อมูลที่นำเสนอ ทันสมัยและมีประโยชน์		หน้าจอมีความเชื่อมโยงกับ เว็บไซต์อื่นที่น่าสนใจ		ข้อความง่ายต่อการทำความเข้าใจ และใช้ภาษาได้ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	-	-	2	1.3	1	0.7
เห็นด้วยน้อย (2)	3	2.0	11	7.3	3	2.0
เห็นด้วยปานกลาง (3)	15	10.0	55	36.7	37	24.7
เห็นด้วยมาก (4)	79	52.7	65	43.3	77	51.3
เห็นด้วยมากที่สุด (5)	53	35.3	17	11.3	32	21.3

1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบต่อรูปแบบบนเว็บไซต์ (Design) ประกอบด้วย การประเมินหน้าเว็บไซต์ (1) หน้าจอแสดงข้อมูลได้รวดเร็ว (2) การเลือกใช้หน้าจอทำได้ง่าย (3) หน้าจอเปิดให้มีปฏิสัมพันธ์ได้ กระจายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินต่อรูปแบบบนเว็บไซต์ พบว่า ในประเด็นความรวดเร็วของหน้าจอแสดงข้อมูล ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.3 ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.7 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2 และ 0.7 ตามลำดับ ส่วนประเด็นของความง่ายในการเลือกใช้หน้าจอ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.3 ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.3 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.0 และ 0.7 ตามลำดับ สำหรับประเด็นของหน้าจอเปิดให้มีปฏิสัมพันธ์ได้ ส่วนใหญ่เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาต่างกันเล็กน้อย เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 40 ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.3 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2 และ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบบนเว็บไซต์

ประเด็นที่ศึกษา	หน้าจอแสดงข้อมูลได้รวดเร็ว		การเลือกใช้หน้าจอทำได้ง่าย		หน้าจอเปิดให้มีปฏิสัมพันธ์ได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	1	0.7	1	0.7	1	0.7
เห็นด้วยน้อย (2)	3	2.0	3	2.0	3	2.0
เห็นด้วยปานกลาง (3)	38	25.3	38	25.3	63	42.0
เห็นด้วยมาก (4)	74	49.3	76	50.7	60	40.0
เห็นด้วยมากที่สุด (5)	34	22.7	32	21.3	23	15.3

1.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบต่อความพึงพอใจบนเว็บไซต์ (Satisfaction) ประกอบด้วย การประเมินหน้าเว็บไซต์ (1) เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) ได้พัฒนาความคิดใหม่ ๆ จากเว็บไซต์นี้ (3) เว็บไซต์นี้พิเศษกว่าเว็บไซต์อื่น ๆ (4) ต้องการกลับมาเยี่ยมชมเว็บไซต์นี้อีก (5) ยินดีแนะนำเว็บไซต์นี้ให้กับผู้อื่น ดูรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินต่อความพึงพอใจบนเว็บไซต์ พบว่า ในประเด็นของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.3 ต่อมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.7 และที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.7 และ 0.7 ตามลำดับ ส่วนประเด็นการได้พัฒนาความคิดใหม่ ๆ จากเว็บไซต์นี้ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.3 ต่อมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.3 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.0 และ 0.7 ตามลำดับ สำหรับประเด็นความพิเศษของเว็บไซต์นี้จากอื่น ๆ ส่วนใหญ่เห็นด้วยมากคิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36 ต่อมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.3 และ 1.3 ส่วนในประเด็นความต้องการกลับมาเยี่ยมชมเว็บไซต์นี้อีก ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.7 เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.3 และ 0.7 ตามลำดับ ในประเด็นความสมัครใจยินดีแนะนำเว็บไซต์นี้ให้กับผู้อื่น ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38 ต่อมาเห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 14 ที่เหลือเห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.0 และ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจบนเว็บไซต์

ประเด็นที่ศึกษา	เกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง		ได้พัฒนาความคิด ใหม่จากเว็บไซต์นี้		เว็บไซต์นี้พิเศษกว่า เว็บไซต์อื่น ๆ		ต้องการกลับมาเยี่ยมชม ชมเว็บไซต์นี้อีก		ยินดีแนะนำเว็บไซต์ นี้ให้กับผู้อื่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	1	0.7	1	0.7	2	1.3	1	0.7	1	0.7
เห็นด้วยน้อย (2)	4	2.7	3	2.0	11	7.3	5	3.3	3	2.0
เห็นด้วยปานกลาง (3)	25	16.7	29	19.3	54	36.0	34	22.7	21	14.0
เห็นด้วยมาก (4)	73	48.7	76	50.7	71	47.3	71	47.3	68	45.3
เห็นด้วยมากที่สุด (5)	47	31.3	41	27.3	12	8.0	39	26.0	57	38.0

1.5 ผลการประมวลผลความความสนใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายครอบครัวแบบพอเพียง พบว่า จากผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่ระบุความสนใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายครอบครัวแบบพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 90.7 และที่ไม่สนใจ คิดเป็นร้อยละ 9.3 รวบรวมรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนผู้ที่สนใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายครอบครัวพอเพียง

ความสนใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายครอบครัวพอเพียง	จำนวน	ร้อยละ
สนใจ	136	90.7
ไม่สนใจ	14	9.3

1.6 ผลการประมวลผลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการนำเสนอข้อมูลองค์ความรู้และสารสนเทศในเว็บไซต์ของผู้ตอบแบบประเมินเว็บไซต์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ผู้ตอบระบุว่า เป็นโครงการที่มีประโยชน์มาก โดยเฉพาะกับสถานการณ์ปัจจุบันที่สถาบันครอบครัวเริ่มมีปัญหา โครงการนี้ช่วยจุดประกายความคิดให้ครอบครัวหันหน้าเข้าหากันได้ โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านครอบครัวศึกษา (e-family learning) เมื่อนำมาเชื่อมโยงกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักคิดคุณธรรมหนุนนำชีวิตมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตครอบครัวได้ เพราะอย่างไรก็ตามยังจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาจิต ปรับวิธีคิดและการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตให้มีความสุขในครอบครัวและสังคมด้วยปัญญา อันนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวให้ราบรื่นผาสุกต่อไป

2) การขยายผลของเว็บไซต์ในระยะต่อไป ผู้ตอบระบุว่า เป็นเว็บไซต์ที่ดี มีประโยชน์ เนื่องจากเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านครอบครัวในสังคม จึงควรมีการขยายผลการนำเสนอครอบครัวตัวอย่างให้ครอบคลุมหลากหลายอาชีพในแต่ละภูมิภาค รวมถึงการนำเสนอตัวอย่างครอบครัวในเมืองด้วย ควรมีการมาเยี่ยมชมศูนย์เกษตรกรพอเพียง เพื่อถ่ายทำเป็นสารคดี และนำออกเผยแพร่แก่สาธารณชนทางเว็บไซต์ รวมทั้งควรมีการถอดบทเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดีนำมาลงในเว็บไซต์เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจ รวมทั้งให้มีการจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่อ่านเข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้และเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อนำไปเผยแพร่ในสถาบันการศึกษา และอาจมีพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้พูดถึงครอบครัวก็จะดีมาก

3) การประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้แพร่หลาย เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำไปปรับใช้ตามสถานการณ์ของแต่ละบุคคล ผู้ตอบระบุว่าเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลความรู้ที่นำไปใช้ได้ทันที โดยเฉพาะข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพระราชดำรัสในหลวงเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้สอนเด็ก ๆ ได้ดี อีกทั้งการนำเสนอแนวคิดที่ได้จากการสัมภาษณ์ครอบครัวพอเพียง มีประโยชน์มากในการนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลในเว็บไซต์ เป็นตัวอย่างแก่นักวิจัยมือใหม่ได้เป็นอย่างดี

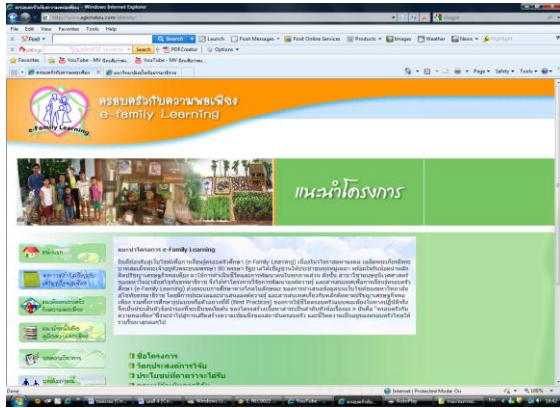
2. การปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเว็บไซต์ตามผลการประเมินเว็บไซต์

คณะผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเว็บไซต์ตามข้อเสนอแนะจากผลการประเมินเว็บไซต์ในเรื่องการเปลี่ยนรูปแบบและขนาดตัวอักษรให้อ่านง่าย การเปลี่ยนสีพื้นหลังให้ดูสวยงามน่าสนใจ การเปลี่ยนภาพให้สอดคล้องกับเนื้อหา การจัดทำระบบเชื่อมต่อเว็บไซต์ให้เข้าถึงข้อมูลเนื้อหาและรวดเร็วขึ้น โดยรูปแบบหน้าจอเว็บไซต์ที่ปรับใหม่จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในหลาย ๆ ที่ รวมทั้งมีการปรับโครงสร้างหน้าจอเว็บไซต์ แบ่งเป็น 8 หัวข้อ ดังนี้

1. หน้าแรก
2. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. แนวคิดครอบครัวกับความพอเพียง
4. แนะนำหนังสือ/สื่อและคู่มือความพอเพียง
5. บทความวิชาการ
6. บทสัมภาษณ์ครอบครัวพอเพียง
7. แนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจ
8. แบบประเมินเว็บไซต์

รายละเอียดการปรับหน้าจอเว็บไซต์ เรียงลำดับตาม โครงสร้างข้างต้น

1. หน้าแรก มีการปรับเปลี่ยนพื้นหลังหน้าจอ ภาพประกอบ รูปแบบและตัวอักษร และแบบแผนการนำเสนอเนื้อหา

หน้าเว็บปรับใหม่

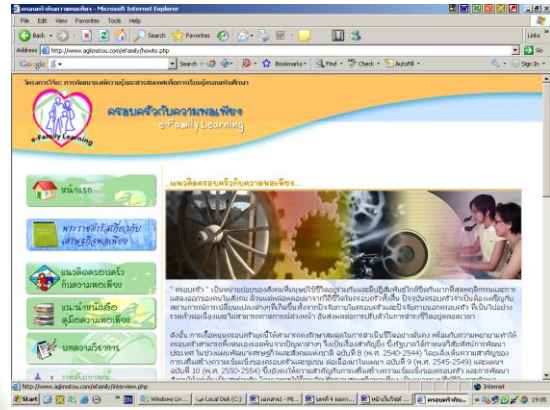
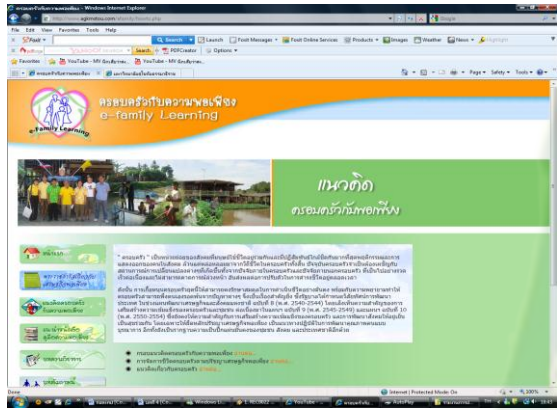

หน้าเว็บของเดิม

2. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับแบบหน้าเว็บของเดิม

3. แนวคิดครอบครัวกับความพอเพียง มีการปรับแก้ไขพื้นหลังหน้าจอ ภาพประกอบ รูปแบบและตัวอักษร และแบบแผนการนำเสนอเนื้อหา

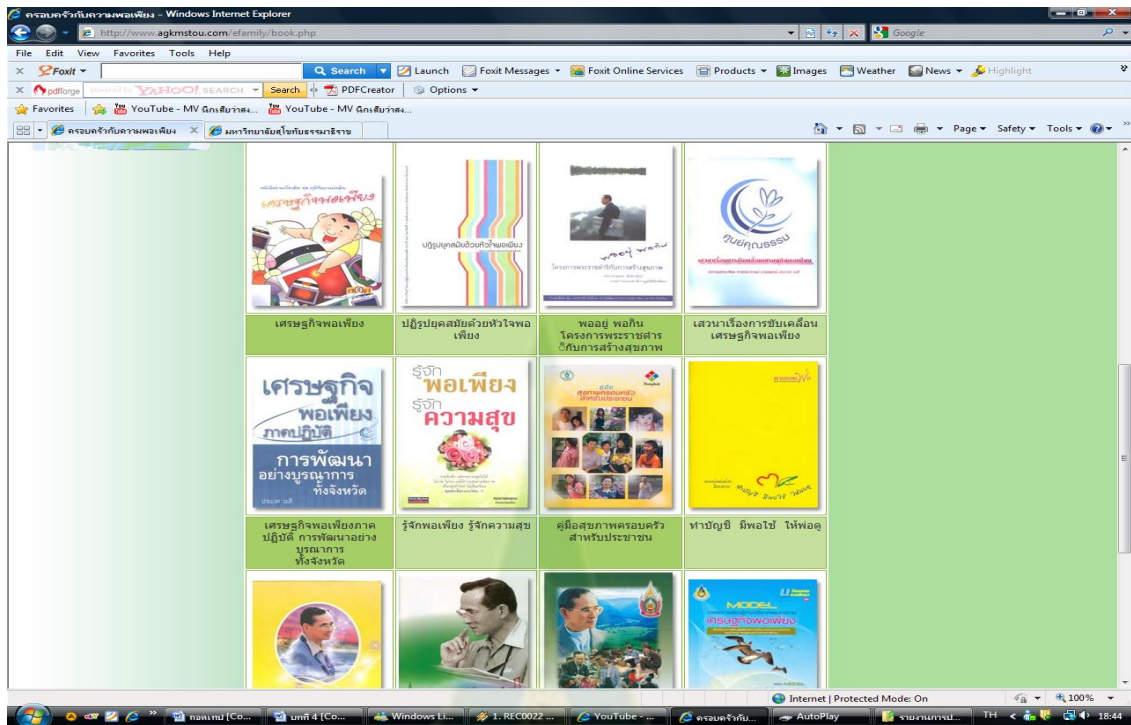

หน้าเว็บปรับใหม่

หน้าเว็บของเดิม

4. แนะนำหนังสือ/สื่อและคู่มือความพอเพียง ครงรูปแบบหน้าเว็บของเดิม

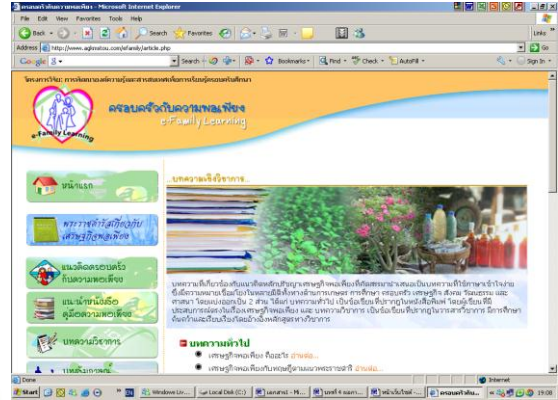

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

5. บทความวิชาการ มีการปรับแก้ไขพื้นหลังหน้าจอ ภาพประกอบ รูปแบบและตัวอักษร และแบบแผนการนำเสนอเนื้อหา

หน้าเว็บปรับใหม่

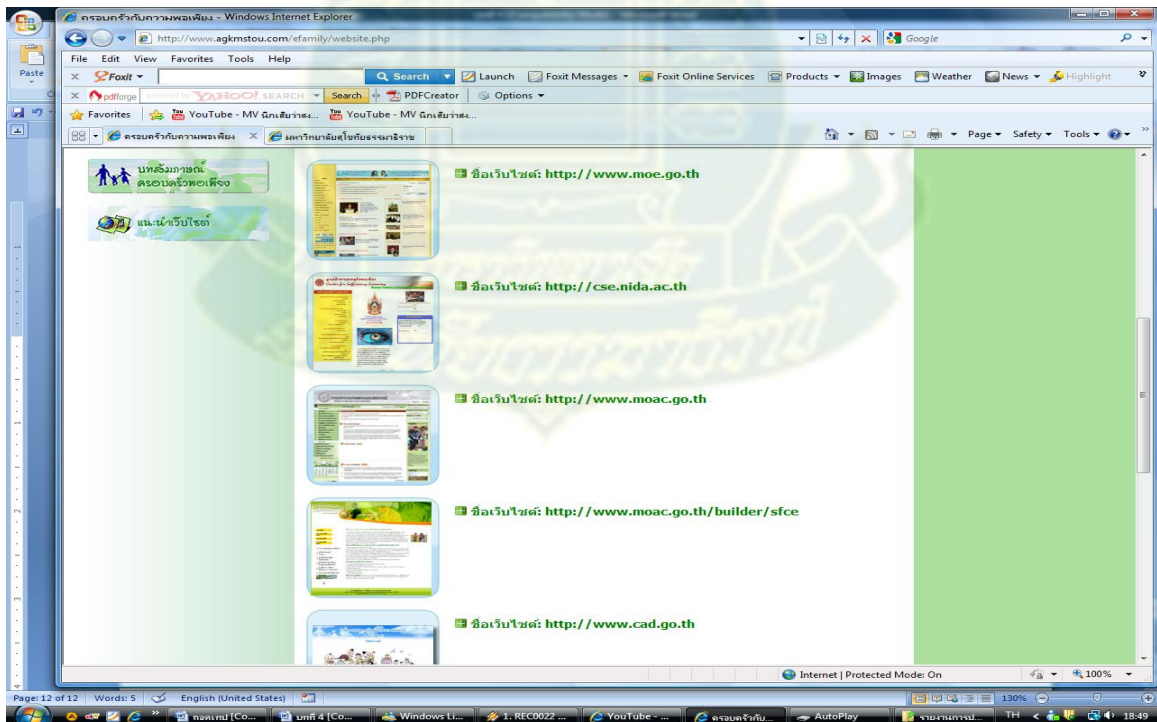
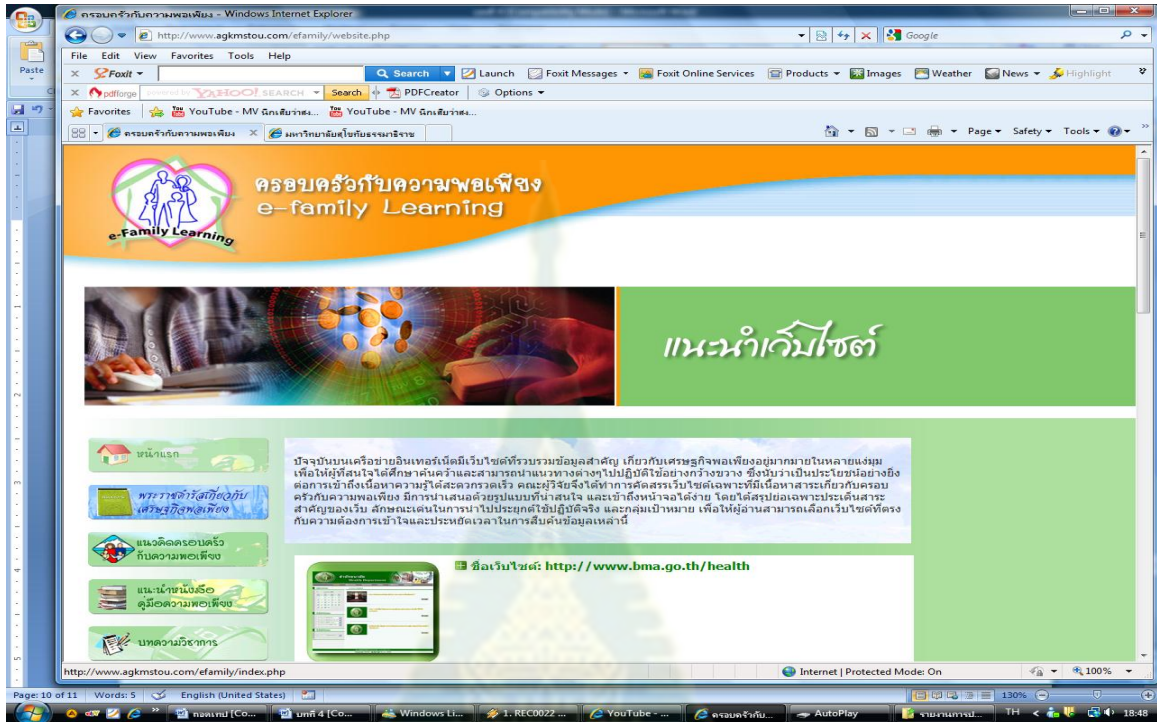
หน้าเว็บของเดิม

6. บทสัมภาษณ์ครอบครัวพอเพียง คงรูปแบบหน้าเว็บของเดิม

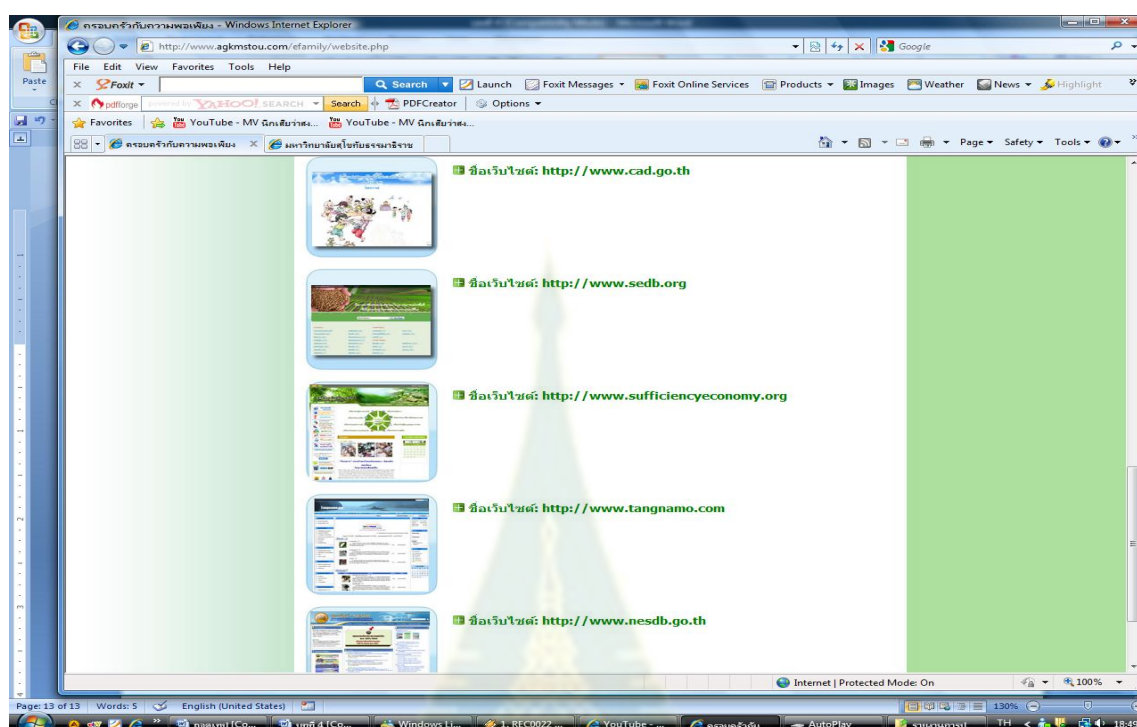

7. แนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจ โครงแบบหน้าเว็บของเดิม

โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา
ครอบครัวกับความพอเพียง

สรุปได้ว่า รูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษาผ่านเว็บไซต์ภายใต้หัวข้อ “ครอบครัวกับความพอเพียง” ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งสมาชิกครอบครัว ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานและผู้สนใจทั่วไป โดยเฉพาะการนำเสนอบทเรียนเรื่องราวชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงจากชีวิตจริง นับว่าได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษและมีการประเมินถึงประโยชน์ที่นำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ผู้ประเมินเว็บไซต์เห็นว่า เว็บไซต์นี้มีความพิเศษแตกต่างจากเว็บไซต์อื่นตรงที่เป็นแหล่งความรู้และสารสนเทศด้านครอบครัว กล่าวคือ มีทั้งสาระความรู้ทางวิชาการและตัวอย่างในทางปฏิบัติของครอบครัวแบบพอเพียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้เว็บไซต์ได้รับประโยชน์ทันทีและยินดีกลับมาใช้อีกหรือแนะนำผู้อื่นด้วย